

Új Dobos

ISSN 2712-2204

15. broj, decembar (prosinac) 2021. godine / 15. szám, 2021. december

A bosznia-hercegovinai magyarok kétnyelvű folyóirata
Dvojezični časopis bosanskohercegovačkih Mađara

Susret Dodik–Orbán-találkozó

A magyar egyesületek hagyományos októberi találkozója Tradicionalni oktobarski susret udruženja Mađara

Új Dobos

15. szám, 2021 decembere
Broj 15, decembar/prosinac 2021
Časopis je besplatan.
A folyóirat ingyenes.

Časopis zajedno izdaju:
A folyóirat közös kiadói:

Magyar Szó, a SZK-i Magyarok
Egyesülete
(Magyar Szó, Udruženje Mađara RS,
Banja Luka)

Magyar Polgári Egyesület HUM,
Szarajevó
(Mađarsko udruženje građana
HUM, Sarajevo)

Fő- és felelős szerkesztők:
Glavni i odgovorni urednici:
Milivojević Irén, predsjednica
Magyar Szó-a (a Magyar Szó elnöke)
Muratović Irma, predsjednica
HUM-a (a HUM elnöke)

Szerkesztőség:
Redakcija:

Szerkesztők/Urednici: Bogosanović
Julianna, Hadžibegić Vedad, Juhász-
Pašić Éva, Szabó-Mehić Kornélia,
Savičić Branislav, Tica Svetlana i/és
Tóth Bojnik Nevenka

Rendkívüli munkatárs/Szpeciální
saradnik: Fehér Illés műfordító/
prevodiłac

Lektorálták/Lektorisali:
Buzás Márta, Bordás Győző és/i
Szabó-Mehić Kornélia

Tördelőszerkesztő/Prelom:
Buzás Mihály

Cím/adresa:
Új Dobos
Cara Lazara 22
71000 Banja Luka
Telefon: 00/987/65/568-377
e-mail: magyarokbh@gmail.com

NYOMTATVA/ŠTAMPANO U:
200 példányban/primeraka
Grafiđ d.o.o., Banja Luka

Tekstovi, slike i elektronski nosioci
informacija se ne vraćaju.
Szövegeket, képeket, elektronikus
adathordozókat nem küldünk vissza.

Sadržaj/Tartalom

Sastanak Milorada Dodika i Viktora Orbana	3
Iren Milivojević: Izveštaj o radu Udruženje Mađara RS „Magyar Szó” iz Banja Luke	5
Irma Muratović: Kao jedna velika porodica	7
Tunde Varadi: Uspješna online edukacija – odjeljenje HUMađari Sarajevo	9
Edita Heđi: Tradicionalni oktobarski susret udruženja Mađara	11
Iren Milivojević: Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Srpske	12
Tunde Varadi: Simbol trajnosti	13
Vedad Hadžibegić: Promocija mađarskog prevoda knjige „Sarajevska princeza“	14
Deze Bordaš: Slike Jožefa Pehana o Sarajevu	16
Jovica Šormaz: I mi smo bili u Tokiju	17
Ileš Feher: Kako sam ja doživio	19
Nevenka Tot Bojnik: Šta će žena sama u kafani?	20
Nevenka Tot Bojnik: „Čas Gospodnji“ iz ugla čitaoca	22
Vedad Hadžibegić: In memoriam – Gizela Seka Hadžibegić (1950–2020)	24
Katalin Laćak: Sećanje na Ištvana Laćaka	24
Milorad Dodik és Orbán Viktor találkozója	3
Milivojević Irén: Jelentés a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület évi munkájáról	4
Muratović Irma: Mint egy nagy család	6
Váradi Tünde: Sikeres online oktatás a HUMagyar Szarajevó osztályban	8
Hegyi Edit: A magyar egyesületek hagyományos októberi találkozója	10
Milivojević Irén: A Szerb Köztársaság nemzeti kisebbségeinek seregszemléje	12
Váradi Tünde: A maradandóság jelképe	13
Vedad Hadžibegić: A Szarajevói hercegnő magyar fordításának könyvbemutatója	15
Bordás Győző: Pechán József szarajevói festményei	16
Jovica Šormaz: (Ott) voltunk a paralimpián	17
Fehér Illés: Ahogy én átéltem	18
Nevenka Tot Bojnik: Mit keres a nő egyedül a kávéházban?	21
Nevenka Tot Bojnik: A Čas Gospodnjiról – olvasói szemmel	23
Vedad Hadžibegić: In memoriam – Gizela Seka Hadžibegić (1950–2020)	24
Latyák Katalin: Emlékezés Latyák Istvánra	24

Milorad Dodik és Orbán Viktor találkozója

(Hírügynökségi összefoglaló)

Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke 2021. november 6-án a boszniai Szerb Köztársaságba, Banja Lukába látogatott, ahol a közeli Laktašon munkaebeden Bosznia-Hercegovina háromtagú elnökségének szerb tagjával, Milorad Dodikkal és az entitás miniszterelnökével, Radovan Viškovićyal tárgyalt. A látogatásra a magyar kormányfőt elkísérte Szijjártó Péter külügyi és külügyminiszter is. A találkozó után Orbán Viktor – a Magyar Távirati Iroda jelentése szerint – a sajtónak arról beszélt, hogy Magyarországnak fontos a Balkán békéje, stabilitása és biztonsága, amelyben kulcsszerepet játszanak a Boszniai Szerb Köztársaságban élő szerbek. Mint mondta, „a magyar történelem világossá teszi, hogy ami itt történik, az ránk is hatással van”. A miniszterelnök fontosnak nevezte a térség fejlődésének segítését, és bejelentette, hogy Magyarország kiterjeszti felelős szomszéd-sági és gazdasági programját a Boszniai Szerb Köztársaság területére is. Támogatni fogják a kis- és középvállalkozókat, és ezzel lehetőséget teremtenek a magyar vállalkozók számára is.

Ehhez a hírhez tartozik, hogy Milorad Dodik szeptember 23-án és 24-én tárgyalt Budapesten, amikor részt vett a negyedik budapesti demográfiai csúcson. Itt a közép-európai országok vezetői közös nyilatkozatot írtak alá, amely szerint a bevándorlás nem lehet az Európai Unió válasza az Európa-szerte csökkenő születésszámra.

Milorad Dodik 2019. június 18-án is tárgyalt Magyarországon. Akkor Orbán Viktor egyebek között arról beszélt, hogy Magyarország tiszteli Bosznia-Hercegovinát, de szeretne hivatalos kommunikációt és erősebb kapcsolatokat a Boszniai Szerb Köztársasággal.

Szijjártó Péter külügyi és külügyminiszter legutóbb július 5-én járt Boszniában, Szarajevóban, amikor Magyarország kétszáz ezer adag koronavírus elleni Sinopharm oltóanyagot adományozott az országnak.

Sastanak Milorada Dodika i Viktora Orbana

(Na osnovu agencijskih vesti)

Viktor Orban, premijer Republike Mađarske 6. novembra 2021. godine došao je u Banja Luku, kako je zvanično najavljeno u „prijateljsku posetu”, gde ga je dočekaio član Predsedništva Bosne i Hercegovine Milorad Dodik, kako bi ovaj bosanskohercegovački entitet i vlada u Budimpešti „nastavili odličnu saradnju”, prenele su agencije i s jedne i druge strane. „Zahvalni smo za razumijevanje Mađarske koja ima za Republiku Srpsku i uvijek smo tu da ugostimo naše dobre prijatelje”, istakao je Dodik, koji je u Laktašima, zajedno sa Radovanom Viškovićem, predsjednikom Vlade RS-a priredio radni ručak gostu, sa kojim je bio i Peter Sijarto, ministar inostranih i spoljnotrgovinskih poslova Mađarske.

Kako je rečeno poseta je bila uzvratne prirode, pošto je Milorad Dodik u Budimpešti, mađarskoj prestonici 23. i 24. septembra učestvovao na Demografskom samitu, na kojem su lideri zemalja srednje Evrope potpisali zajedničku deklaraciju. U njoj se navodi da imigracija ne bi trebala biti odgovor na pad nataliteta Evropske unije, te su pozvali zemlje članice da porodičnu politiku drže pod nacionalnom nadležnošću.

Milorad Dodik je za Radio-televiziju RS-a izjavio da Viktor Orban u prethodnih nekoliko susreta izrazio spremnost da pomogne Republici Srpskoj, te da postoji ideja o zajedničkim projektima Mađarske i RS-a. Orban i Dodik su se već i ranije sastajali, a Orban je 18. juna 2019. godine rekao, kako njegova zemlja poštuje BiH, i da želi zvanične odnose i jačanje saradnje sa RS-om.

Dodajmo svemu tome da je šef diplomatije Mađarske, Peter Sijarto poslednji put boravio u Sarajevu 5. jula ove godine, kada je doneo donaciju od 200.000 doza vakcina protiv korona virusa kineskog proizvođača Sinopharm.

Jelentés a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület évi munkájáról

Mint eddig minden évben, most is jelentést kívánok tenni az évi tevékenységünkről, függetlenül attól, hogy az idei munkánkra nyilván rányomta bélyegét a Covid-19 járványügyi helyzet. Bár minden más, mint volt, mégis arra törekedtünk, hogy betartva minden járványügyi előírást, folytassuk mindazokat az aktivitásokat, amelyeket régebben is végeztünk. Természetesen érezzük az elhunyt tagjaink hiányát, mert távozásuk nagy űrt hagyott egyesületünk munkájában.

Talán előljáróban arról, amiről eddig nem esett szó újságunkban. A múlt évben is részt vettünk a Zentán megtartandó Kárpát-medencei magyar egyesületek találkozóján. Ezen jelen voltak rajtunk kívül a transzilvániai, azaz erdélyi magyarok egyesületei, de ott voltak a felvidéki, azaz szlovákiai, a muraközi, a baranyai, az észak-macedóniai és a sarajevói egyesületek képviselői is. Előadást tartott Piritinyé Szabó Judit, a Magyar Kormány Nemzetpolitikai Államtitkársága nevében, majd Hajnal Jenő, a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács elnöke szóló nemzetpolitikai kérésekről.

Ez év február 14-én a Valentin-napon, azaz a szerelmesek napján, javaslatomra, többnemzetiségű egyesületünk tagjaival mézeskalácsnapot szerveztünk, kissé arra is emlékezve, hogyan és mint készítették nagyszüleink ezt a közkedvelt édességet. Ennek elkészítésében, az ízek megadásában, a színek felvitelében tagtársunk, Svetlana Tica jeleskedett. S ezt valóban

mindenki, a 7-től a 77-évesekig ízlelgette és élvezte.

Március 10-én megemlékeztünk az 1848–49-es forradalomról és szabadságharcról. Itt Fekete Tamás, Petőfi-ösztöndíjasunk és e jelentés írója emlékezett meg a nemzeti évfordulóról, majd meghallgattuk Vörösmarty Mihály Szózatát. Ebből az alkalomból nyitottuk meg tagtársaink, Slobodanka Šumonja és Sanja Željковиć festményeinek és Ivana Miljanović művészfotóinak kiállítását. Mindezt az országos tévéhálózat is megörökítette, és látható is volt a „Mala Europa”, azaz a

Kis-Európa című műsorban. Ebben a műsorban szerepelt az a riport is, amelyben Szijjártó Péter magyar külügyminiszter a magyar katonai légitársaság gépével adományt hozott Bosznia-Hercegovinának, s ezen belül a szerb entitásnak. A védőoltási adományért a mai napig köszönettel tartozunk.

Egyesületünk 2021. május 28-án búcsúestet rendezett abból az alkalomból, hogy a Petőfi Program keretében két évet itt töltött Fekete Tamás megbízatási ideje lejárt. Hálával tartozunk neki azért, hogy lelkiismeretesen vezette a nyelvi kurzusokat, s hogy az érdeklődést is fenn tudta tartani. Ennek bizonyítéka, hogy mintegy húsz hallgatója volt. Sajnos, a koronavírus itt is beleszólt a munkába, s márciusban le kellett mondanunk ezeket az előadásokat, de abban a reményben, hogy hamarosan újraindíthatjuk. Mert érdeklődés továbbra is van.

Most, hogy műszaki szerkesztőnk nélkül maradtunk, mégis sikerült talpon maradnunk, s megtartanunk az Új Dobost. Részből, természetesen, a magyar kormány Bethlen Gábor Alapítványának anyagi támogatásából, de annak eredményeképp is, hogy régi újvidéki barátaink is besegítettek saját fordítói, lektori, szerkesztői, műszaki-szerkesztői tudásukkal, hogy lapunk 14. száma is megjelenjen és fennmaradjunk. A nyár folyamán ismét találkoztunk és megbeszéltük további teendőinket.

Az idei események közül mindennek előtt Orbán Viktor magyar miniszterelnöknek a boszniai szerb entitásunkban tett látogatását emelném ki. Ez számunkra – boszniai magyarok számára – rendkívüli fontossággal bírt.

Idén két ízben is találkoztunk a sarajevói testvéregyesületünkkel, a HUM-mal. Az elsőre június 4-én, a nemzeti összetartozás napján került sor a Kulaši fürdőben, ahol a további együttműködés részleteit beszéltük meg. Ezt a Hajdučke vode üdülőközpontban megtartott találkozót követően, ahol az 1956-os forradalomra emlékeztünk. Rendkívüli meglepetésünkre itt vendégül láthattuk Magyarország sarajevói nagykövetségének, valamint a Butmirban állomásozó EUFOR magyarországi képviselőit is.

**Az elnökség elnöke
Milivojević Irén**

Izveštaj o radu udruženje Mađara RS „Magyar Szó” iz Banja Luke

Kao i svake godine tako i ove započim svoj izveštaj o radu, mada je prošla godina bila jako teška, pojavom COVIDA 19, sve je krenulo drugim putem. Više ništa nije kao što je bilo. Mada se trudimo da uz mjere opreza i pridržavajući se propisanih mjera, da nastavimo sa aktivnostima, ide puno teže veći broj članova od straha od zaraze neodazivaju se aktivnostima. Gubitak naših predanih članova, je takođe veliki udarac za mene, kao i za rad udruženja.

Pisala bih prvo o aktivnostima u 2020. godini, a spomenula bih u kratkim crtama i aktivnosti u ovoj godini.

Kao i svake godine, u januaru prošle godine Udruženje Mađara Republike Srpske u Banjaluci „Magyar Szó” (Mađar so) učestvovalo je u Kulturnom forumu Karpatskog bazena u Senti. Pored udruženja Mađar so bile su prisutne kulturne ustanove, koje djeluju na teritoriji Karpatskog bazena, kao i predstavnici Mađara Transilvanije, Slovačke, Međumurja, Baranje, Sjeverne Makedonije i Sarajeva. Forum je održan u sali Doma kulture u Senti. Govornici su bili Judit Szabo-Pirići (Pirityiné Szabó Judit), rukovodilac Glavnog odjela Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Mađarske, mr. Jene Hajnal (Hajnal Jenő), predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća, i drugi.

U prostoriji Saveza nacionalnih manjina 14. februara, na Dan zaljubljenih, odnosno Valentinovo, okupili su se članovi našeg udruženja na nesvakidašnjoj radionici koju sam predložila i osmislila prisjećajući se običaja, kada je moja mama, moje bake pravile medenjake za neke svetkovine, a mi djeca se radovala tim malim umetničkim djelima. Članovi su se okupili zbog ukrašavanja već pripremljenih „medenih kolača”. Naša članica Svetlana Tica je vrlo vješto pripremila sve što je bilo potrebno za ukrašavanje medenjaka, počevši od pripreme kolača pa do pripreme svih boja. Mogla se vidjeti sva kreacija ukrašavanja medenjaka od 7 do 77 godina.

10. marta prošle godine, obilježila sjećanje na revoluciju 1848–1849 o revoluciji i njenom značaju govorio je naš tadašnji stipendista Šandor Petefi programa, i ja kao predsjednica udruženja. Saslušali smo i Szózat, nacionalnu pjesmu koju je napisao Vörösmarty Mihály. Tim povodom je

postavljena izložba slika i umetničke fotografije naših talentovanih članica udruženja Slobodanke Šumonja, Sanja Zeljković (slikarstvo) i Ivane Miljanović (umjetnička fotografija). Izložbu je posjetila i snimila državna televizija RTRS kao priloga za emisiju za NM „Mala Europa”.

Još jedan značajan događaj za stanovnike BiH i Republike Srpske, da je u ime Mađarske 16. aprila 2020., ministar vanjskih poslova Peter Sijarto (Szijjártó Péter) dopremio avionom Mađarskog ratnog vazduhoplovstva Bosni i Hercegovino, sa tim i Republici Srpskoj, opremu za zaštitu zdravlja u borbi protiv pandemije. Zahvalni smo za solidarnost Mađarske u borbi protiv pandemije, jer će to dodatno pojačati prijateljske, dobre odnose Mađarske sa jedne strane i Bosne i Hercegovine i njenog entiteta Republike Srpske sa druge strane.

Naše udruženje je 28. 05. 2020. godine organizovalo druženje, a ujedno i oproštajno večer sa Tamašom Fekete (Fekete Tamás) stipendistom Petefi (Petőfi) programa Mađarske vlade. Tamaš je dvije godine zaredom predano i nesebično radio za udruženje, u pripremanju projekata u njihovom sprovođenju, vodio je tečaj mađarskog jezika gde je bilo jako puno zainteresovanih, preko dvadeset osoba nisu samo naši članovi i njihove porodice učili već i naši sugrađani, kurs je bio besplatan. Na žalost, Covid-19 nam je omeo planove i morali smo prekinuti sa kursom početkom marta, ali to nije umanjilo našu želju za učenjem i iskreno se nadamo, da će

se stvoriti bolji uslovi i da ćemo započeti novi kurs.

I pored teške situacije u kojoj smo se nalazili, i ostali bez tehničkog urednika našeg lista Uj Doboš. Uspjeli smo uz finansijsku pomoć Mađarske Vlade i fondacije Bethlen da izdamo 14. broj. Veliku zahvalnost dugujemo našim stručnim saradnicima iz Novog Sada koji su nam pomogli u svemu da bi dobili jedno kvalitetno izdanje. Ljetos smo se sastali u Novom Sadu i dogovorili izdavanje sledećeg broja.

Od ovogodišnjih događaja, na prvo mjesto ističem prijateljsku posjetu Predsednika vlade Mađarske gospodina Viktora Orbana Republici Srpskoj, mada je sastanak sa Milorodom Dodikom, predsjednikom Predsedništva BiH trajao dva sata iza zatvorenih vrata, i bez saopštenja za javnost. Za nas ovdašnje Mađare značilo je puno, bili smo sretni i ponosni što nas je posjetio tako veliki funkcioner kao što je Viktor Orban, i da će njegov dolazak u RS doprineti većoj prijateljskoj saradnji sa BiH ujedno i RS.

Ove godine smo se uspeli u dva navrata sresti sa našim bratskim udruženjem HUM iz Sarajeva. Prvi susret je bio povodom Dana nacionalnog jedinstva Mađarske 4. juna, u Banja Kulašima, gde smo se dogovarali o daljnjoj saradnji dva udruženja. Drugi susret je bio 24. oktobra kada smo se sastali na Hajdučkim vodama, gde smo se prisećali na revoluciju 1956 godine. Na naše veliko zadovoljstvo priključili su nam se predstavnici Mađarske vojske EUFOR-a koji se nalaze u Butmiru, i četiri predstavnika iz Ambasade iz Sarajeva. Svima veliko hvala što su nam uveličali taj dan. Dva puta sam bila u Sarajevu, prva posjeta bila je povodom 20. augusta na dan Svetog Ištvana, i to na poziv brigadnog generala EUFOR-a, Mađarskih vojnika u Butmiru. Drugi poziv je bio od njegove ekselencije ambasadora Kristijana Poše 14. oktobra.

Savez Nacionalnih Manjina RS priprema se za ovogodišnju Smotru kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina. Još nismo sigurni ko će predstavljati Mađarsku nacionalnu manjinu.

U nadi za bolje sutra, želim svim čitaocima puno zdravlja što nam je sad pa nadalje u ovim vremenima najbitnije.

**Predsjednica Udruženja
Iren Milivojević**

Mint egy nagy család

Úgy gondoltuk, a 2021-es évben magunk mögött hagyjuk a koronavírus okozta járványt. Sajnos, nem így történt. Tél végén és tavasz elején rendkívül sok beteg volt Szarajevóban, és ami még tragikusabb, nagyon magas volt a halálozási arány. Azokban a hónapokban az egyesület tagjai között nagy számban voltak fertőzöttek, és e kiszámíthatatlan betegség következtében elvesztettük kedves tagunkat, Hadžibegić Gizellát, aki a HUM megalakulása óta egyesületünk tagja volt. Mindannyiunkat megdöbbentett és mélyen elszomorított ez a hirtelen vesztés.

Azokban a hónapokban az egyesület Viber csoportján keresztül folyamatosan kommunikáltunk, próbáltunk segíteni egymásnak, enyhíteni az elszigeteltség, a betegség és a szeretett személy elvesztése miatti gyász nehéz napjait. Sokat jelent, ha a bajban vannak barátaid, és mi magyarok, a HUM-osok tényleg olyanok vagyunk, mint egy nagy család, és ennek nagyon örülök.

Nem volt könnyű, de idén is minden nehezítő körülmény ellenére sikerült a tervezett tevékenységek nagy részét megvalósítani. Mindenekelőtt ki kell emelnem és köszönetet kell mondanom egykori ösztöndíjasainknak, Fülöp Dórának és Váradi Tündének, akik családunk részévé váltak, és segítettek a tervek megvalósításában.

A Váradi Tünde által vezetett online magyar nyelvtanfolyam a nagy érdeklődésre való tekintettel egész évben tart, és jövőre is folytatódik. Fülöp Dóra az egyesületünkről szóló könyv írásának utolsó szakaszában van. Elkötelezettségüknek köszönhetően a honlapon és a Facebook-profilon is megjelennek tevékenységünkkel kapcsolatos információk, segítenek a projektek megírásában, a programok szervezésében és bármikor számíthatunk rájuk, ha segítségre van szükségünk.

Arra gondolva, hogy milyen nagy érték a kölcsönös támogatás és közelség, ami most előtérbe került, és hogy jó lenne tovább erősíteni és összekapcsolni a két bosznia-hercegovinai magyar egyesületünket, Pašić Juhász Évával közösen arra a gondolatra jutottunk, hogy június 4-ére, a nemzeti összetartozás napjára, közös kirándulást szervezünk, és az egész hétvégét együtt töltjük. A szocializáció és az egymás jobb megismerésének lehetősége mellett szükség volt a Nemzeti Kisebbségi Tanács különböző szintű képviselői közötti munkatálalkozó megszervezésére, tapasztalat-

cserére, amelyre ez jó alkalom volt. Ezt a javaslatot továbbítottuk Milivojević Irénnek, amit ő lelkesen fogadott. Mindenki nagyon örült, hogy hosszú elszigeteltség után újra együtt leszünk, és lehetőségünk nyílik még jobban megismerni egymást. A nyugodt légkörben, kellemes környezetben eltöltött idő a Prnjavor melletti Banja Kulašiban – baráti beszélgetéssel és néhány magyar dallal – tovább mélyítette a kölcsönös barátságot, és erősítette a köteléket a két egyesület között.

Idén nyáron dokumentumfilm készült egyesületünkről a magyarországi Gordán Klára rendezésében, és amennyiben a járványügyi helyzet megengedi, a bemutatót decemberre tervezik Budapesten, majd ezt követően Vajdaságban és Szarajevóban is vetítéseket szerveznek. A háromnapos forgatás, amit egy profi csapat és „mesterségük mesterei” valósított meg, nagyon érdekes volt, és ami a legfontosabb, új, csodálatos barátokkal lettünk gazdagabbak.

Az idei évben is folytatódott a hosszú távú együttműködés a butmiri EUFOR bázisban szolgáló magyar katonák kontingensével, akiknek mi is vendégei voltunk, majd ők is viszonzták a látogatást a nemzeti ünnepek alkalmából rendezett megemlékezéseken. Váradi Tünde ötlete, hogy karácsony előtt a HUM jelképesen egy-egy mézeskalácsot ajándékozzon minden katonának, idén harmadik alkalommal valósult meg. Az a kívánságunk, hogy ezzel az apró figyelmességgel meglepetést szerezzünk és színesebbé tegyük az ünnepeket a családjuktól távol levő katonáknak.

Szeptemberben hagyományos családi összejövetel kezdődött, ahol nagy számban gyűltünk össze, laza hangulatban bosnyák cseppal és magyar borral, vendégeink pedig a Magyar Nagykövetség munkatársai voltak. A Mehić család nagy kertje ideális hely volt a legkisebbek számára a sportoláshoz. Az első magyar királyról, Szent Istvánról készítettünk egy kis ismereti vetélkedőt is, amelyet Fülöp Dóra szerkesztett, a legjobb pedig jelképes díjban részesültek.

Edo Jaganjac Szarajevói hercegnő című könyve magyar fordításának bemutatóját szeptember végén tartottuk meg az Irodalmi és Színházművészeti Múzeumban, számos vendég jelenlétében. Az ötletet, valamint a szervezés nagy részét Váradi Tündének köszönhetjük, aki erre az alkalomra a program többi résztvevőjével együtt érkezett Szarajevóba. A nagyszámú

látogató ezenkívül Becsei Illés operaénekes (egyébként egyesületünk tagja is) zenés előadásában is gyönyörködhetett.

Az 1956-os forradalom napját a bosznia-hercegovinai magyar egyesületek hagyományos találkozóival ünnepeltük meg, ezúttal a Teslić melletti Hajdučke vode kirándulólhelyen, a Banja Luka-i egyesület szervezésében. Milivojević Irén, valamint az EUFOR bosznia-hercegovinai magyar kontingensének lelkipásztora, Szabó György úr alkalmi beszéde a 65 évvel ezelőtti hősi napokra és a magyarság dacos küzdelmére emlékeztetett bennünket.

Az ünnep alkalmából klarinét- és zongorakoncertet is szerveztünk, ahol neves zeneszerzők zenéjét élveztük Timur Muratović és Ivan Perković fiatal akadémikus művészek előadásában.

Idén terveztünk még egy-két programot, köztük egy zenei műhelyt a legkisebbeknek, ahol a gyerekeknek lehetőségük lesz megismerni a különféle hangszereket és játszani rajtuk, majd az elmaradhatatlan szilveszteri csomagok kiosztását és végül a karácsonyi hagyományos barátkozást.

Ezúton is szeretném megköszönni Magyarország Kormányának az anyagi segítségét, valamint Magyarország szarajevói Nagykövetségének a nehéz időkben nyújtott törődését, illetve Fülöp Dóra és Váradi Tünde munkáját, akik a HUM többi tagjával együtt egy nagy és közeli családot képeznek.

Muratović Irma
Szabó-Mehić Kornélia fordítása

Kao jedna velika porodica

Mislili smo da ćemo ulaskom u ovu 2021. godinu, pandemiju izazvanu Corona virusom, ostaviti iza sebe, ali nažalost nije bilo tako. Krajem zime i početkom proljeća u Sarajevu je bilo izuzetno mnogo bolesnih i što je još tragičnije, sa veoma visokom stopom smrtnosti. Tih mjeseci je i među članovima Udruženja bio veliki broj zaraženih, a nažalost, zbog ove nepredvidive bolesti, izgubili smo i našu dragu Gizelu Hadžibegić, koja je bila članica HUM-a od osnivanja. Sve nas je pogodilo i duboko ražalostio ovaj iznenadni gubitak.

Tih mjeseci smo bili u stalnoj komunikaciji putem Viber grupe Udruženja, pokušavajući jedni drugima pomoći i olakšati te teške dane izolacije, bolesti i tuge zbog gubitka nekog bliskog. Mnogo znači kada u nevolji imaš prijatelje, a mi Mađari, „Humovci“, smo zaista kao jedna velika porodica i veoma sam sretna zbog toga!

Nije bilo lako, ali ipak i ove godine, bez obzira na sve otežavajuće okolnosti, uspjeli smo ostvariti veći dio planiranih aktivnosti. Prije svega moram istaći i zahvaliti se našim „bivšim stipendistima“ Fulop Dori i Varadi Tundi, koje su postale dio naše porodice i pomogle u realizaciji planova.

On line kurs mađarskog jezika, pod vodstvom Varadi Tunde, traje cijelu ovu godinu i nastaviti će se i iduće, zbog velikog interesovanja. Fulop Dora je u završnoj fazi sa pisanjem knjige o našem

Udruženju. Zahvaljujući njihovom angažovanju, informacije o našim aktivnostima se objavljuju na web stranici i Facebook profilu, pomažu u pisanju projekata, organizaciji programa i uvijek kada nam zatreba pomoć, možemo računati na njih!

Razmišljajući o velikoj vrijednosti međusobne podrške i bliskosti, koja je posebno sada došla do izražaja i o tome kako bi bilo dobro, to još više pojačati i povezati naša dva udruženja Mađara u BiH, zajedno sa Evom Pašić Juhas, došli smo na ideju da za 4. juni, Dan nacionalnog jedinstva Mađara, organizujemo zajednički izlet i provedemo zajedno cijeli vikend. Osim druženja i prilike da se međusobno bolje upoznamo, postojala je potreba za organizacijom radnog sastanka između predstavnika Vijeća nacionalnih manjina na različitim nivoima i razmjena iskustava, za šta bi ovo bila dobra prilika. Ovaj prijedlog smo prenijeli Ireni Milivojević, što je ona sa oduševljenjem prihvatila. Svima je bilo veoma drago što ćemo, nakon duge izolacije, opet biti zajedno i imati priliku da se još bolje upoznamo. Vrijeme provedeno u opuštenu atmosferi, prijatnom ambijentu „Banje Kulaši“ kod Prnjavora, uz prijateljski razgovor i po koju mađarsku pjesmu, je još više produbilo međusobno prijateljstvo i pojačalo vezu između naša dva Udruženja.

Ovog ljeta se realizovalo i snimanje dokumentarnog filma o našem Udruženju u režiji Gordán Klára iz Mađarske i pod uslovom da epidemiološka situacija bude dozvolila, premijera je planirana za decembar u Budimpešti, a nakon toga će se organizovati projekcije u Vojvodini i Sarajevu. Trodnevno snimanje, koje je realizovala ekipa profesionalaca i „majstora svog zanata“, je bilo veoma interesantno, a što je najvažnije bogatiji smo za nove, divne prijatelje.

Dugogodišnja kontinuirana veza sa Kontingentom mađarskih vojnika pri EUFOR-ovoj bazi u Butmiru se i ove godine nastavila i bili smo njihovi gosti, a isto tako i oni naši, na svim proslavama organizovanim povodom nacionalnih praznika. Ideja Varadi Tunde, da pred Božić svim vojnicima simbolično poklonimo po jedan medenjak će se, zahvaljujući njoj i ove godine realizovati po treći put. Želja nam je, da ovim sitnim znakom pažnje, vojnicima koji Božić provode odvojeni od

svojih porodica, priredimo malo iznenađenje i uljepšamo praznike.

Septembar smo počeli sa tradicionalnim porodičnim druženje, gdje smo se okupili u većem broju i u opuštenu atmosferi uz bosanske éevape i mađarsko vino, proveli dan zajedno sa prijateljima iz mađarske ambasade. Velika bašta porodice Mehić je bila idealno mjesto za sportske aktivnosti naših najmlađih. Realizovali smo i mali kviz znanja o prvom mađarskom kralju, Svetom Ištvanu, koji je osmislila Fulop Dora, a najbolji su dobili simbolične nagrade.

Promociju mađarskog prevoda knjige „Sarajevska princeza“, Ede Jaganca smo održali krajem septembra u Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti uz prisustvo brojnih gostiju. Ideju kao i veliki dio organizacija možemo zahvaliti Varadi Tundi, koja je za ovu priliku, doputovala u Sarajevo zajedno sa ostalim učesnicima programa. Veliki broj posjetitelja je dodatno mogao uživati i u muzičkom nastupu člana našeg Udruženja, operskog pjevača Bečei Ileaša.

Dan sjećanja na revoluciju iz 1956. godine smo obilježili, već tradicionalnim susretom naša dva Udruženja Mađara iz BiH, a ovaj put je to bilo u odmaralištu „Hajdučke vode“ blizu Teslića, a u organizaciji Udruženja iz Banja Luke. Prigodan govor Irene Milivojević, kao i pastora mađarskog kontingenta EUFOR-ovih vojnih snaga u BiH, gospodina Sabo Đerđa, nas je podsjetio na te junačke dane i prkosnu borbu Mađara, od prije 65 godina.

Povodom praznika organizovali smo i koncert za klarinet i klavir, gdje smo uživati u muzici slavni kompozitora i u izvedbi mladih akademskih umjetnika Timura Muratovića i Ivana Perkovića.

Za ovu godinu smo planirali još par programa, među kojima je muzička radionica za naše najmlađe, gdje će djeca imati priliku upoznati i svirati različite muzičke instrumente, zatim neizostavna podjela novogodišnjih paketića i na kraju tradicionalno druženje povodom božićnih praznika.

Želim se ponovo iskreno zahvaliti Vladi Mađarske na finansijskoj pomoći, kao i Ambasadi Mađarske u Sarajevu za izraženu brižnost u ovim teškim trenucima, našim dragim djevojkama Fulop Dori i Varadi Tundi, koje zajedno sa svim ostalim članovima „HUM“-a čine jednu veliku i blisku porodicu.

Muratović Irma

Sikeres online oktatás – a HUMagyar Szarajevó osztály

A Nemzetpolitikai Államtitkárság Körrösi Csoma Sándor, illetve Petőfi Sándor Programja jelenleg (is) szünetel. A magyar nyelvet mindig az ösztöndíjas tanította az érdeklődőknek, viszont a HUM Magyar Polgárok Egyesülete a globális járványhelyzet idején is megoldást keresett az oktatásra. Az egyetlen lehetőség erre az online magyar nyelv tanfolyam volt.

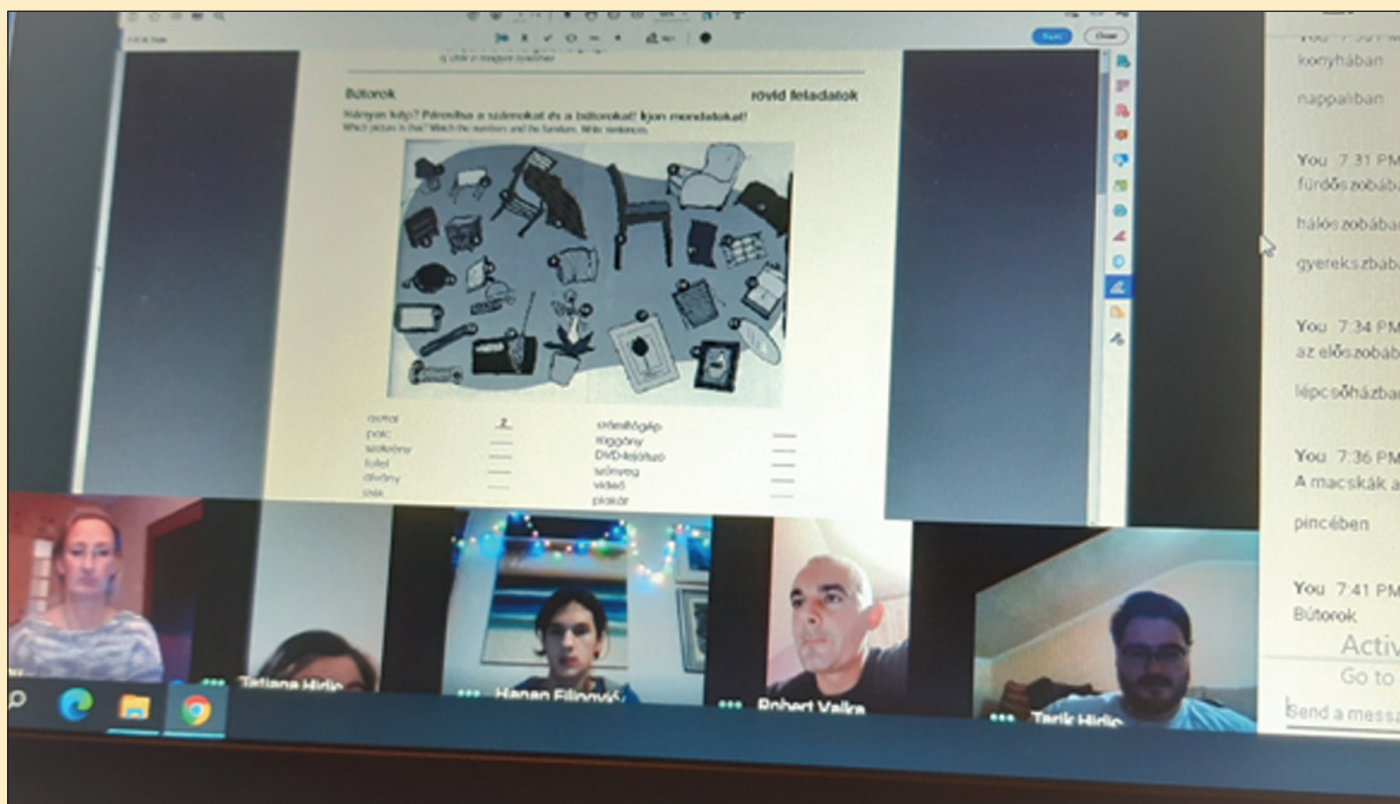
Szarajevóban egyre többen érdeklődnek a magyar nyelvoktatás iránt és egyre több fiatal szeretné elsajátítani a nagyszülők, dédnagyszülők anyanyelvét alapszinten. A magyar nyelv alapjainak elsajátítása ugyanis olyan híd, amely összeköti a múltat a második, illetve a harmadik generációval, ezáltal pedig a jövővel. A megváltozott helyzetre való tekintettel 2020

A Bosznia-Hercegovinában élő magyar diaszpórának nyújtott lehetőség kiemelten fontos, hiszen a magyarnyelv-tudás e közösség identitásának az alapköve. A nemzeti identitás alapját ugyanis egyértelműen a nyelvtudás mint meghatározó kulturális tényező biztosítja, s csupán erre építhetők rá az identifikáció további elemei. Nyelvtudás nélkül a nemzeti építkezés elképzelhetetlen, ez pedig egy diaszpóra esetében hatványozottan igaz.

Célunk, hogy a magyarságtudathoz a továbbiakban is biztosítani tudjuk a megfelelő szintű oktatást, hogy átadjuk a magyar kultúrát a jövő generációjának. Mint az online oktatás vezetője s tanárnő ösztönözök bízom abban, hogy hamarosan visszatérhetünk a jelenléti oktatáshoz, hiszen

ital, helyiségek, testrészek, színek, számok stb., ami által könnyebb a kommunikáció is. A nyelvtani rész teljes mértékben a tudásszintünkhöz kötődik. Szeretnék részt venni az órákon a továbbiakban is, és megtanulni magyarul legalább középszinten (Filipović Hanan).

– A magyar nyelv elsajátításának egyik legfőbb motivációja a családi háttérrem és a magyar gyökerek, ugyanis az én nagymamám (anyai ágon) Pécsen született. Mivel korábban soha nem volt lehetőségem megtanulni magyarul, a HUM Magyar Polgárok Egyesülete által megszervezett oktatás rendkívüli és egyedülálló lehetőség volt számomra. Tünde tanárnő teljes szívvel és odaadással vezetett be a magyar nyelv világába. Több tankönyvet

októbertől 2021 májusáig kizárólag online térben zajlott az oktatás, a Google Tanterem HUMagyar Szarajevó platform keretében. A Petőfi Sándor Program legutóbbi ösztöndíjasa, Váradi Tünde folytatta az előző évben megkezdett csoporttal a magyar órákat, illetve népszerűsítette a magyar kultúrát is egyben. Több óra tananyaga volt ugyanis egy-egy nemzeti ünnepünkről való megemlékezés, a magyar hagyományok és szokások felelevenítése vagy magyar filmajánló.

annak hatékonysága megkérdőjelezhetetlen. Továbbá az sem mellékes körülmény, hogy a diaszpórában a személyes találkozásnak különleges, közösségépítő szerep jut a nyelvtanításon túl is. Az online oktatást a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatta. Végül következnek két diák véleménye, gondolata az órákról:

– A magyar órák érdekesek, a tananyag nagyon jól válogatott, és könnyen megtanulható. Sok lecke anyaga kapcsolódik a mindennapi élethez, például étel,

is bemutatott, melyek közül Durst Péter Lépésenként magyarul 1. című kiadványa nagyon megtetszett. Az órákat lecke után mindig érdekes gyakorlatokkal egészítette ki, fejlesztve kommunikációs készségünket egyszerű életszerű helyzetekben. Nagyon hálás vagyok, hogy megismertem Tündét, és remélem, hogy a jövőben is lehetőségem lesz a vele való együttműködésre és a magyar nyelv tanulására (Jakupović Silvana).

Váradi Tünde

Uspješna online edukacija – odjeljenje HUMađari Sarajevo

Programi Kőrösi Csoma Sandor i Petefi Sandor Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku su trenutno (još uvijek) na čekanju. Edukaciju mađarskog jezika uvijek vodio stipendista, a Mađarsko udruženje građana HUM tražilo je rješenje za obrazovanje i za vrijeme globalne epidemije. Jedina opcija za to bio je online kurs mađarskog jezika.

U Sarajevu je sve više zainteresovanih za nastavu mađarskog jezika i sve više mladih želi naučiti maternji jezik svojih baka i djedova na početnom nivou. Usvajanje osnova mađarskog jezika je most koji povezuje prošlost sa drugom i trećom generacijom, a samim tim i sa budućnošću. Obzirom na promijenjenu situaciju, od oktobra 2020. do maja 2021. godine edukacija se odvijala isključivo online, u okviru platforme Google učionica HUMađari Sarajevo. Posljednja stipendistica programa Petefi Sandor, Varadi Tunde, nastavila je sa održavanjem časova mađarskog jezika sa grupom oformljenom prethodne godine i također promovisala mađarsku kulturu. Nastavni plan i program većine časova ticao se obilježavanja naših državnih praznika, oživljavanja mađarske tradicije i običaja ili davanja preporuka mađarskih filmova.

Mogućnost koja se pruža mađarskoj dijaspori koja živi u Bosni i Hercegovini je izuzetno važna, jer je poznavanje mađarskog jezika kamen temeljac identiteta ove zajednice. Jasno je da osnovu nacionalnog identiteta predstavlja poznavanje jezika kao odlučujući kulturni faktor, a samo na tome se mogu graditi drugi elementi identifikacije. Bez znanja jezika, građenje nacionalnog identiteta je nezamislivo, a u slučaju dijaspore, ova tvrdnja višestruko dobija na značenju.

Naš cilj je da nastavimo sa pružanjem edukacije odgovarajućeg nivoa da bismo izgradili mađarsku svijest, kao i prenijeli mađarsku kulturu na sljedeću generaciju. Kao voditeljica i predavač u onlajn edukaciji, iskreno se nadam da ćemo se uskoro vratiti pohađanju nastave, jer je njena efikasnost neupitna. Štaviše, nije slučajno da lični susreti igraju posebnu ulogu u izgradnji zajednice u dijaspori, puno više od nastave jezika. Online edukaciju podržao je Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Na kraju, pročitajte mišljenja i razmišljanja dvoje učenika o nastavi:

– Časovi mađarskog su zanimljivi, nastavni plan i program je jako dobro odbran i lagan za učenje. Tematika mnogih lekcija vezana je za svakodnevni život,

kao što su hrana, piće, prostorije, dijelovi tijela, boje, brojevi itd., što također olakšava komunikaciju. Gramatički dio je u potpunosti vezan za naš nivo znanja. Volio bih da i ubuduće učestvujem u časovima i naučim mađarski barem na srednjem nivou. (Filipović Hanan)

– Jedna od glavnih motivacija za učenje mađarskog jezika je moje porodično porijeklo i mađarski korijeni, jer je moja baka (po majčinoj liniji) rođena u Peču. Obzirom da nikada ranije nisam imala priliku da učim mađarski, edukacija koju je organizovalo Mađarsko udruženje građana HUM bila je za mene izuzetna i jedinstvena prilika. Predavač Tunde me je svim srcem i predanošću uvela u svijet mađarskog jezika. Predstavila je nekoliko udžbenika, od kojih mi se izuzetno dopalo izdanje Korak po korak na mađarskom 1 od Petera Dursta. Časove je uvijek dopunjavala zanimljivim vježbama, razvijajući naše komunikacijske vještine u jednostavnim životnim situacijama. Veoma sam zahvalna što sam upoznala Tundu i nadam se da ću u budućnosti imati priliku da saradujem sa njom i učim mađarski jezik. (Jakupović Silvana)

Varadi Tunde

Tekst prevela: Kornelia Sabo-Mehić

A magyar egyesületek hagyományos októberi találkozója

Már 65 éve annak, hogy október 23-án megemlékezünk és megünnepeljük honfitársaink bátorságát, akik 1956-ban előbb Budapesten, majd egész Magyarországon teljes szívvel felemelték hangjukat a zsrnoki kormányzat ellen.

És ahogy a bosznia-hercegovinai EUFOR-csapatok magyar kontingensének lelkipásztora, Szabó György úr

beszédében elmondta: „Dávid nem győzte le Góliátot”, de a büszkeség érzése megmaradt, mert a magyarság nem habozott szembeszállni az uralkodó oligarchiával és megmutatni szabadságvágyát a jobb élet reményében.

Mint mindenhol a világon, mi bosznia-hercegovinai magyarok is két egyesületünk találkozásával és közös ebéd-

del ünnepeltük meg ezt a jeles napot, bátor őseink emlékét. Idén hagyományosan ötödik alkalommal találkoztunk a Teslic melletti Hajdučke vode üdülőhelyen a magyar nagykövetség képviselőivel és a magyar katonákból álló EUFOR-kontingenssel együtt, Gerőfi Szilárd dandártábornok vezetésével. Egy felejthetetlen napot töltöttünk az ősz színeiben

fürdő, gyönyörű hegyi tájban. A Himnusszal, valamint meleg szavakkal Milivojević Irén és Muratović Irma köszöntöttek bennünket. Az egybegyűlt magyarok élvezték a találkozást, a baráti társaságot, majd végül egy közös fotóval örökítettük meg ezt a barátkozást azzal az ígérettel, hogy jövőre máshol találkozunk.

Hegyi Edita

Tradicionalni oktobarski susret udruženja Mađara

Već 65 godina se 23. oktobra sjećamo i slavimo hrabrost naših sunarodnika, koji su tih dana daleke 1956. godine, prvo u Budimpešti, a zatim i širom Mađarske, zdušno podigli glas protiv tiranske vlasti.

I kao što reče, u svom govoru, pastor mađarskog kontingenta EUFOR-ovih vojnih snaga u BiH, gospodin Szabó György, „David nije pobijedio Golijata“, ali je ostao osjećaj ponosa, jer mađarski narod nije dvojio da se suoči sa vladajućom oligarhijom i da pokaže svoju želju za slobodom i boljim životom.

Kako svudje u svijetu, tako i mi, Mađari u BiH obilježavamo ovaj veliku praznik i sjećanje na naše hrabre pretke, susretom i zajedničkim ručkom naša dva udruženja. Ove godine, već tradicionalno peti put, susreli smo se u odmaralištu „Hajdučke vode“, kod Teslića i zajedno sa predstavnicima ambasade Mađarske i kontingenta mađarskih vojnika

EUFOR-a, na čelu sa brigadnim generalom Gerőfi Szilárdom, proveli jedan nezaboravan dan u prelijepom planinskom krajoliku, okupanom bojama jeseni. Uz zvuke

himne i riječi sjećanja i pozdrava, dobrodošlicu su poželjeli Iren Milivojević i Irma Muratović. Okupljeni Mađari uživali su u ponovnom susretu i prijateljskom druženju, a na

kraju i ovaj susret smo ovjekovječili zajedničkom fotografijom i obećanjem da ćemo se i iduće godine ponovo sresti na nekom drugom mjestu.

Edita Heđi

A Szerb Köztársaság nemzeti kisebbségeinek seregszemléje

Az idei, tizenhetedik alkalommal megrendezett Nemzeti Kisebbségek Kulturális Tevékenységeinek Fesztiválja november 27-én került megrendezésre Banja Lukában. A koronavírus-járvány okozta nehézségek ellenére a programban 12 nemzetiségi egyesület tagjai vettek részt. Kórusok léptek fel, volt szavalat és a piskavicai művelődési egyesület fellépése különösen jó hangulatot teremtett. Rendkívül érdekes volt a nemzeti kisebbségek ételkülönlegességeinek a bemutatása és kóstolója. Standunknál sok volt a kíváncsi. Hogy is ne lett volna, hiszen erre az alkalomra Pécssett vásárolt házi kolbászt, különböző húskészítményeket és édességeket mutattunk be, az elmaradhatatlan mézeskalácsokat, mákos-diós réteseket és szárazsüteményeket kínáltunk.

A rendezvényen részt vettek a város közigazgatási adminisztrációjának tagjai, a jelenlegi és a volt polgármester, a Néptanács és a kormány képviselői és még sokan mások. Összesen mintegy 250 résztvevője volt a rendezvénynek.

Szép, vidám összejövétel volt, az eseményről az RTRS állami televízió tudósított.

Milivojević Irén

Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Srpske

Ovogodišnja sedamnaesta Smotra Kulturnog Stvaralaštva Nacionalnih Manjina je održana 27. novembra u Banja Luci. Uprkos svim teškoćama koje su prisutne zbog pandemije korona virusa. U programu su učestvovali pripadnici 12 udruženja nacionalnih manjina. Nastupali su horovi, bile su recitacije, a muzički nastup KUD iz Piskavice je posebno dugo raspoloženje prisutnih.

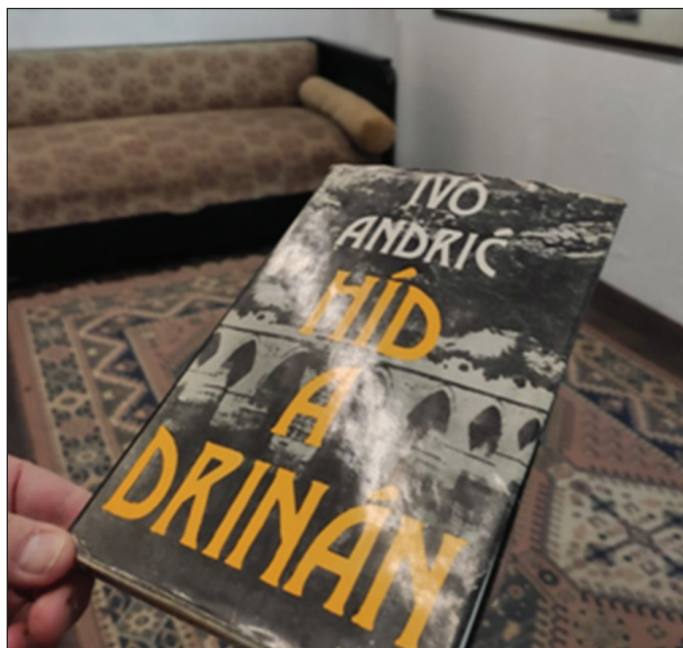
Prezentacija i degustacija specijaliteta nacionalnih manjina je bilo posebno interesantno. Kod našeg štanda je bilo najviše radoznalih, kako ne bi, kada su ponuđene domaće kobasice, razne mesne prerađevine kupljene u Pečuju za ovu priliku, a slatkiši tek: neizostavni medenjaci, štrudle od maka i oraha.

Kao i uvijek bili su prisutni gosti administrativne uprave grada, sadašnji i bivši gradonačelnik, predstavnici iz Vijeća Naroda, predstavnici vlade i drugi. Bilo je ukupno oko 250 učesnika.

Bilo je lepo i veselo druženje, sav događaj je propratila državna televizija RTRS.

Iren Milivojević

A maradandóság jelképe

Hatvan évvel ezelőtt kapott Nobel-díjat Ivo Andrić, a boszniai származású jugoszláv író, költő, műfordító

Ivo Andrić Travnik környékén született 1892. október 9-én, az egykori Osztrák–Magyar Monarchia részét képező boszniai kisvárosban. Édesapja elvesztése után Višegradba került nagynénjéhez, de a gimnáziumot Szarajevóban végezte el. Több nagyobb európai városban (Zágráb, Bécs, Krakkó) is tanult. A grazi egyetemen 1924-ben avatták doktorrá, disszertációjának témája: A szellemi élet fejlődése Boszniában a török uralom alatt. A Szerb–Horvát–Szlovén Királyság idején diplomataként dolgozott, míg Németországban a Jugoszláv Királyság nagykövete volt 1941-ig. Ivo Andrićot letartóztatták és Belgrádba internálták. Óvatos visszavonultságban élt, s ezekben az években írta meg élete fő műveit, amelyekkel világhírnevet szerzett. Regényei mellett színvonalban nem maradnak el novellái és elbeszéléssorozatai sem. Ismertebbek a Travniki krónika, a Kisasszony, az Elátkozott udvar.

Višegradon volt, s ma is ott van a híd, amely összeköti a Drina folyó két partját. A XVII. században Szokolovics Mehmed török hadvezér építtette olasz tervek alapján. Andrićot foglalkoztatta ez a téma, és remek történetet írt a Drina felett átívelő hídról. A regényben egy egységes történelmi nyomon követés részesei lehetünk, melyben a boszniai nép megpróbáltatásait ismerhetjük meg a török hódoltság korától egészen az Osztrák–Magyar Monarchia emberöltőjéig. A regényt Csuka Zoltán fordította magyarra, kiválóan éreztetve az olvasóval a stílus szépségét és a nyelvezet gazdagságát.

Ivo Andrić 1961. december 10-én irodalmi Nobel-díjat kapott a Híd a Drinán című művéért.

A délszláv irodalmak egyik legismertebb alakjának tartják. 1975. március 13-án halt meg Belgrádban, s sírja is itt található.

Váradi Tünde

Simbol trajnosti

Prije šezdeset godina Ivo Andrić, jugoslovenski pisac, pjesnik i prevodilac bosanskog porijekla, postao je nobelovac

Ivo Andrić rođen je u malom bosanskom gradu na području Travnik 9. oktobra 1892. godine, koji je bio u sastavu bivše Austro-Ugarske Monarhije. Nakon gubitka oca, preselio se kod tetke u Višegrad, a srednju školu je završio u Sarajevu. Studirao je i u nekoliko velikih evropskih gradova (Zagreb, Beč, Krakov). Inauguriran je u doktora na Univerzitetu u Grazu 1924. godine. Tema njegove disertacije je bila „Razvoj intelektualnog života u Bosni pod turskom vlašću“. Radio je kao diplomata za vrijeme Kraljevine Srba, Hrvata, Slovenaca, dok je u Nemačkoj bio ambasador Kraljevine Jugoslavije do 1941. godine. Ivo Andrić je uhapšen i interniran u Beograd. Povukao se, ali tokom ovih godina piše svoja remek-djela i sa njima postaje svjetski poznat. Pored njegovih romana, ne zaostaju ni pripovijetke ni kratke priče. Najpoznatije su „Travnička hronika“, „Gospođica“ i „Prokleta avlija“.

U Višegradu je postojao i još uvijek postoji most koji povezuje dvije obale rijeke Drine. Sagradio ga je turski vezir, Mehmed Paša Sokolović u 17. vijeku, prema italijanskim planovima. Andrić je bio zaokupljen ovom temom i polako je napisao sjajnu priču o mostu na Drini. Pomoću romana možemo biti dio jedinstvene istorijske priče, u kojoj možemo saznati o stradanjima bosanskog naroda od vremena turske okupacije do nastanka Austro-Ugarske Monarhije. Roman je na mađarski preveo Csuka Zoltán, nadahnjujući čitatelja ljepotom stila i bogatstvom jezika.

Ivo Andrić je 10. decembra 1961. dobio Nobelovu nagradu za književnost za djelo „Na Drini ćuprija“.

Smatra se jednom od najpoznatijih ličnosti južnoslovenske književnosti. Preminuo je u Beogradu 13. marta 1975. godine, gdje mu se i grob nalazi.

Tunde Varadi

Promocija mađarskog prevoda knjige „Sarajevska princeza“

I ove godine Vijeće nacionalnih manjina Kantona Sarajevo uz podršku Skupštine Kantona Sarajevo, organiziralo je manifestaciju Minority fest – festival kultura nacionalnih manjina. U okviru ovogodišnje manifestacije, koja se održavala u Sarajevu na različitim lokacijama, prezentirani su različiti kulturno – zabavni događaji čiji je cilj bio promocija i prezentacija kulturne baštine manjina koje žive u Sarajevu. To je bila još jedna prilika da se ukaže kako kulturna raznolikost nacionalnih manjina, stopljena u jedno, predstavlja najljepši šareni bosanski ćilim. Mađarsko udruženje građana „HUM“ Sarajevo i ove godine je dalo svoj veliki doprinos i na pravi način otvorilo već tradicionalnu manifestaciju.

A da je upravo različita kultura, ta neraskidiva veza koja spaja naizgled nešto što je nespojivo, uvjerali smo se mnogo puta. Pokazali smo, i što je još važnije dokazali, da se i različiti žanrovi i različiti kulturni izražaji mogu stopiti u jednu cjelinu. U sarajevskoj zvjezdanoj noći 30. septembra otišli smo još jedan korak dalje, preskočili smo sve kulturne barijere i napravili jednu specifičnu umjetničku cjelinu. U autentičnom bosanskom okruženju, u Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine, Mađarsko udruženje građana „HUM“ Sarajevo, uz glas operskog pjevača Ilea Bećea, organizovalo je dvojezičnu promociju mađarskog prevoda knjige „Sarajevska princeza“. Prevod koji nam govori da mađarski jezik ne označava samo jezik, čak ni samo jednu kulturu, nego da je cijela civilizacija nosilac ogromnog bogatstva. Prepuna sala bila je svjedok brisanju jezičke i kulturne granice, prilagođavanja vremenu i prostoru u kojem živimo ali i zadržavanju identiteta svakog pojedinca.

Učesnici same dvojezične promocije mađarskog prijevoda knjige „Sarajevska princeza“ bili su: Edib Edo Jaganjac, pisac knjige; Kornel Bajtai, prevodilac knjige na mađarski jezik; Janos Nemeth, novinar u penziji; Arpad Csernik, subotički glumac. U umjetničkom djelu programa učestvovali su Ilea Bećea, solista sarajevske Opere; Elvir Solak, gitarista; Greta Basy, recitatorka; te Nora, Edvin i Viktor, mladi članovi Mađarskog udruženja građana „HUM“ Sarajevo.

Da je Irma, ta mala „Sarajevska princeza“ umrla, Edo je, kao i šira javnost, saznao na vijestima češke televizije. Od

tog trenutka, Irma je više svjetski nego sarajevski događaj, i upravo zbog toga se knjiga i prevodi na razne jezike. Odlično je prihvaćena u mnogim zemljama i uveliko se štampaju nova izdanja. Prvo izdanje na mađarskom jeziku za Mađarsku i Vojvodinu već je rasprodato a nove narudžbe konstantno pristižu...

Vedad Hadžibegić, dugogodišnji član Udruženja i predstavnik Mađara u Vijeću nacionalnih manjina Kantona Sarajevo, u pozdravnom govoru osvrnuo se na razloge zbog čega se Mađarsko udruženje građana „HUM“ Sarajevo odlučilo organizovati dvojezičnu promociju mađarskog prevoda knjige „Sarajevska princeza“. Udruženje „HUM“ je osnovano ratne 1993. godine, a autor knjige je ratni hirurg iz Sarajeva, koji je napisao knjigu u formi ratnog dnevnika kako bi podijelio svoja, ali i iskustva običnih građana za vrijeme opsade Sarajeva. Upravo su pojedini članovi udruženja ti građani koji su bili u gradu za vrijeme opsade. Mala „Sarajevska princeza“ je petogodišnja djevojčica Irma, koja je ranjena u granatiranju u ljeto 1993. godine. Autor knjige je pokušao da pomogne kako bi spasio nedužni dječiji život, a udruženje je u početku bilo isključivo usmjereno na humanitarni rad. Mađarsko udruženje između ostalog njeguje vrijednosti mađarskog jezika, a prevod knjige je urađen na mađarski...

Irma Muratović, predsjednica Udruženja u svom govoru iskazala je zahvalnost svim učesnicima, te izrazila nadu da

će knjiga u svima probuditi svijest koliko je rat sulud i grozan. Ujedno je naglasila veliki osjećaj ponosa svih članova što je upravo Mađarsko udruženje građana „HUM“ organizator promocije, te da će Udruženje i u narednom periodu nastaviti vršiti promociju knjige tako što će u svim prigodnim situacijama dragim prijateljima i gostima iz Mađarske uručiti po jedan primjerak.

Višeminutni aplauz prepune sale još je jedan od dokaza dobro odrađenog posla, a nama dodatna snaga za nove aktivnosti i izazove.

Vedad Hadžibegić

A Szarajevói hercegnő magyar fordításának könyvbemutatója

Szarajevó Kanton Nemzeti Kisebbségi Tanácsa a Szarajevó Kanton Közgyűlésének támogatásával idén is megszervezte a Minority festet – a nemzeti kisebbségek kultúrájának rendezvényét. Az idei rendezvény keretében, amelyet Szarajevó különböző helyszínein bonyolítottak le, és amelyen különböző kulturális és szórakoztató rendezvényeket mutattak be, a cél a Szarajevóban élő kisebbségek kulturális örökségének népszerűsítése és bemutatása volt. Újabb alkalom volt rámutatni arra, hogy a nemzeti kisebbségek kulturális sokszínűsége a legszebb boszniai szőnyeget képezi. A szarajevói HUM – Magyar Polgárok Egyesülete idén is nagyban hozzájárult a rendezvény sikerességéhez, és megfelelő módon nyitotta meg a már hagyományosnak számító rendezvényt.

És hogy éppen egy más kultúra köti össze a másságokat, arról már sokszor meggyőződünk. Megmutattuk, és ami még fontosabb, be is bizonyítottuk, hogy mind a különböző műfajok, mind a különböző kulturális kifejezések egy egészévé olvadhatnak össze. Szeptember 30-án, egy szarajevói csillagos éjszakán, egy lépéssel továbbmentünk, átugrottunk minden kulturális korlátot, és egy sajátos művészeti egészet hoztunk létre. Autentikus bosnyák környezetben, a Bosznia-Hercegovina-i Irodalmi és Színművészeti Múzeumban a szarajevói HUM – Magyar Polgárok Egyesülete kétnyelvű könyvbemutatót szervezett. Közreműködött Becsei Illés operaénekes. Bemutatásra került a Szarajevói hercegnő című kötet. Ez a fordítás arról tanúskodik, hogy a magyar nyelv nemcsak egy nyelvet, nem is csak egy kultúrát jelent, hanem az egész civilizáció a hatalmas gazdagság hordozója. A zsúfolásig megtelt terem tanúja volt a nyelvi és kulturális határ törlésének, az időhöz és térhez, amelyben élünk, való alkalmazkodásnak, de egyben az egyén identitása megőrzésének is.

A Szarajevói hercegnő című könyv magyar fordításának kétnyelvű könyvbemutatóján részt vettek Edib Edo Jaganjac, a könyv szerzője; Bajtai Kornél, a könyv fordítója; Németh János nyugalmazott újságíró és Csernik Árpád szabadkai színművész. A program művészeti részében

közreműködött Becsei Illés, a szarajevói Opera szólistája; Elvir Solak gitáros; Basity Gréta előadó; valamint Nóra, Edvin és Viktor, a szarajevói HUM – Magyar Polgárok Egyesületének fiatal tagjai.

A könyv szerzője, akárcsak a nagyközönség, a cseh hírekből értesült arról, hogy Irma, a kis szarajevói hercegnő meghalt. Ettől a pillanattól kezdve Irma inkább világesemény, mint szarajevói esemény, ezért a könyvet több nyelvre is lefordították. Számos országban jól fogadták és sok új kiadást ért meg. Az első magyar nyelvű kiadás Magyarország és Vajdaság számára már elkelt, és folyamatosan érkeznek az új megrendelések...

Vedad Hadžibegić, az egyesület régi tagja, a magyarság képviselője a Szarajevó Kanton Nemzeti Kisebbségi Tanácsban, köszöntőjében kitért arra, hogy a szarajevói HUM – Magyar Polgárok Egyesülete miért döntött úgy, hogy kétnyelvű népszerűsítést szervez a Szarajevói hercegnő magyar fordítása megjelenése alkalmából. A HUM 1993-ban alakult, és a könyv szerzője egy szarajevói hadisebész, aki háborús napló formájában könyvet írt, hogy megossza saját tapasztalatait, valamint a hétköznapi lakosok tapasztalatait Szarajevó ostromáról. Az egyesület egyes

tagjai olyan polgárok, akik az ostrom idején a városban tartózkodtak. A kis szarajevói hercegnő egy öt éves kislány, Irma, aki 1993 nyarán egy lövöldözésben megsebesült. A könyv írója egy gyermek ártatlan életét próbálta megmenteni, és az egyesület is kezdetben kizárólag humanitárius munkával foglalkozott. A magyar egyesület többek között a magyar nyelv értékeit ápolja, elkészült a könyv fordítása magyar nyelvre...

Muratović Irma, az egyesület elnök asszonya beszédében köszönetét fejezte ki minden résztvevőnek, és kifejezte reményét, hogy a könyv mindenkiben tudatosítja, milyen örült és szörnyű a háború. Egyúttal hangsúlyozta, hogy mennyire büszke minden tag arra, hogy a szarajevói HUM – Magyar Polgárok Egyesülete a könyvbemutató szervezője, valamint azt, hogy az egyesület a továbbiakban is népszerűsíteni fogja a könyvet azáltal, hogy egy-egy példányt fog ajándékozni minden kedves barátunknak, valamint a Magyarországról érkező vendégeknek.

A zsúfolásig megtelt terem többperces tapsa a jól végzett munka újabb bizonyítéka, és további erőt ad az új tevékenységekhez, kihívásokhoz.

Vedad Hadžibegić

Pechán József szarajevói festményei

Az Új Dobos olvasói nyilván nemigen hallottak a Vajdaság egyik legismertebb magyar festőjéről, Pechán Józsefről. Csak nagyon röviden: 1875-ben született a Zomborhoz közeli mai Čelarevón, de élete nagy részét Budapesten, majd családjával a bácskai Verbászon töltötte, s itt is halt meg 1922-ben. A magyar szecessziós festészet kimagasló alkotója lett, aki Münchenben tanult, majd 1910-ben a budapesti Művészház egyik alapítója Rippl Rónai Józseffel, Czóbel Bélával és Kernstok Károllyal együtt. Sokoldalú művész volt, mindenekelőtt festő, de szobrász, zenész, színész és fotográfus is. A századfordulótól haláláig számos nagyszabású kiállítása volt, többek között 1913-ban 101 képét állították ki a Művészházban, majd ez a kiállítás megjárta szülőföldjének több városát, Verbászon kívül Újvidéket, Zombort, Palánkát és Kúlát, de elkerült Ceglédre és Ungvárra is. Nos, e tárlat bevételéből még abban az évben festőként bejárta a számára egzotikusnak tűnő boszniai tájakat, kezdve Szarajevótól, egészen le a horvát tengerpartra, Dubrovnikig. A tizenhárom nyarán megtett utazásnak számos festői lenyomata maradt, amely, föltételezhetően, a bosznia-hercegovinai művészettörténészek számára sem eléggé ismert. Pedig tucatnyi festmény készült, amelyek maradéktalanul ma is megtalálhatók a verbászi Helytörténeti Múzeum Pechán József emlékére berendezett állandó kiállításon.

A múzeum vezetősége a festő halálának közelgő századik évfordulója tiszteletére, 2022-ben egész évre szóló megemlékező programot állított össze, amely során havonta egy-egy rendezvényt szentelnek tiszteletére. E sorok írójának javaslatára – aki Bela Duranci szabadkai művészettörténésszel eddig két monográfiát (1982-ben és 2008-ban) is írt a festőről, javasolta, hogy egyet szenteljenek a szarajevó–ilidža–dubrovnikai sorozatának. Ugyanis remek képek találhatók itt, mint például a nagyméretű Szarajevói bazar, a Szarajevói rendőr, az utcarészletek, az Ilidžai táj, a Gruži kikötő... Ezek közül mutatunk be egy kis válogatást, csupán az érdeklődés felkeltése céljából, és abban a reményben, hogy a boszniai művészeti szakma is felfigyel ezekre.

Bordás Győző

Slike Jožefa Pehana o Sarajevu

Čitaoci Uj doboša verovatno nisu čuli o jednom od najznačajnijih vojvođanskih mađarskih slikara sa prekretnice prošlog veka, o Jožefu Pehanu. Za sada samo ukratko: rođen je u bačkom mestašcu, Čelarevu 1875. godine, da bi posle slikarskog školovanja u Minhenu, najviše boravio i slikao u Budimpešti, gde je jedno vreme i imao svoj atelje, a zatim od 1900. sa porodicom živeo u Vrbasu, gde je i umro 1922. godine. O njegovom značaju govori i podatak, da je 1910. godine bio jedan od osnivača nadaleko poznate peštanske, takozvane „Kuće umetnika“ zajedno sa takvim imenima kao što su Jožef Rippl Ronai, Bela Cobel ili Karolj Kernštok.

Kao član te kuće 1913. godine oni mu organizuju veliku izložbu u Pešti, gde izlaže 101 sliku, za koju dobija odlične kritike, a ta izložbe se onda seli i njegov Vrbas, pa u Novi Sad, Sombor, Bačku Palanku i Kulu da bi dospeo i čak do Užgoroda. Od dobijenih materijalnih sredstava odlučuje da još te godine poseti Bosnu, obiđe Sarajevo i Ilidžu i svrati do Dubrovnika. Sa tog puta se vraća sa mnogo skica i slika na platnu, koje su i dan danas u vlasništvu Gradskog muzeja u Vrbasu, smeštene a stalnoj postavci posvećenu Pehanu. On je inače bio i vajar, i muzičar i glumac i jedan od prvih fotografa toga vremena u nas, i o svemu ovome ostavio je dosta traga.

Povodom približavanja stogodišnjice njegove smrti rukovodstvo muzeja je odlučilo da 2022. godina bude prvenstveno posvećena u čast Jožefa Pehana, a da se svakog meseca održi po jedno predavanje o njegovom umetničkom radu. Na predlog pisca ovih redova (koji je sa istoričarem umetnosti iz Subotice Belom Durancijem autor dveju monografija o Pahanu, objavljenom u novosadskom „Formu“ 1982. i 2008. godine) usvojen je predlog, da jedno predavanje predoči Pehanov put od Sarajeva do Dubrovnika, jer su i te slike apsolutno od trajne vrednosti. Kao na primer: Bazar u Sarajevu, Policajac u Sarajevu, Ulice Sarajeva, Pogled na Ilidžu ili Deo pristaništa – Gruž... a na te slike trebalo bi skrenuti pažnju i bosansko-hercegovačkih istoričara umetnosti.

U nadi da će to i tako biti, a evo i nekoliko reprodukcija njegovih slika sa tog spomenutog puta.

Đeze Bordaš

I mi smo bili u Tokiju

Paraolimpijske igre u Tokiju će ostati upamćene po organizaciji koja je prilagođena uslovima pandemije, a ponajviše po jednogodišnjem odgađanju i što na tribinama sportskih borilišta nije bilo gledalaca.

Vanredna situacija u sportskom svijetu je išla na ruku treneru Jovici Šormazu i njegovom igraču, reprezentativcu Bosne i Hercegovine Harisu Eminoviću. Jedine i zadnje kvalifikacije za odlazak na olimpijadu u ovoj olimpijskoj godini održane su u Laškom u Sloveniji, gdje je Haris Eminović pod vodstvom trenera ostvario rezultatsku normu za Olimpijske igre u Tokyu 2020. Odlazak na Paraolimpijske igre, najveću sportsku smotru ove godine u svijetu, ostvarenje je sna svakog sportiste i trenera.

Država Japan i grad Tokio kao organizatori su se potrudili da sve bude na visokom nivou. Sportska borilišta, tereni i uslovi za održavanje igara su bili odlični, smještaj i uslovi u stambenim jedinicama veoma dobri i zanimljivi po standardima i idejnim rešenjima svojstvenim japanskom narodu. Imali smo priliku da se upoznamo sa kulturom, hranom, stilom i načinom života japanskog naroda.

Nama Evropljanima klimatski uslovi nisu bili ugodni, velika koncentracija vlažnosti i visoke temperature pravili su mnogo problema. Paraolimpijske igre u Tokiu 2020, za nas dvojicu su predstavljale jedno veliko sportsko i živorno iskustvo, ostvareno je mnogo dobrih kontakata sa drugim sportistima iz raznih zemalja svijeta – 162 države učesnice –, stvorena su nova prijateljstva i sportske veze.

Bio sam jedini trener iz Banja Luke i Republike Srpske na Paraolimpijskim igrama u Tokiu 2020, a dvadesetogodišnji Haris Eminović je najmlađi učesnik iz Bosne i Hercegovine i jedan od najmlađih učesnika uopšte na takmičenju u Tokiu. Bila je čast predstavljati svoj Grad Banjaluku, Bosnu i Hercegovinu i naše Udruženje Mađara iz Banjaluke na najvećoj sportskoj smotri na svijetu u dalekom Tokiu i Japanu. Arigato Tokyo!

Paraolimpijska zastava sada je u rukama Pariza, domaćina sljedećih ljetnih POI 2024. godine.

Srdačan pozdrav želim svima.

Trener Jovica Šormaz

(Ott) voltunk a paralimpián

Az idei tokiói paralimpiai játékok is nyilván arról maradnak emlékeztetése, hogy a járványügyi helyzet miatt egyéves késéssel tartották meg, s az események közönség nélkül kerültek megrendezésre.

De ez a helyzet mintha csak könnyítette volna az edző Jovica Šormaz és asztaliteniszező növendéke, a bosznia-hercegovinai válogatott Haris Eminović helyzetét. Ugyanis a többszörös Európa-bajnok a szlovéniai Laškóban megtartott válogatóversenyen edzője vezetésével teljesítette a szükséges normát és kvalifikálta magát a 2020-ra tervezett játékokra, arra a rendezvényre, amely nyilván minden sportoló és edző legfőbb álma.

Japán és fővárosa, Tokió mindent megtett a magas színvonal érdekében. Sportcsarnokaik, a küzdőterek, sőt az elszállásolás is mind a japán standardok szerint történt. Így alkalmunk volt megismerkedni a japán kultúrával, étkezési szokásaikkal, életkörülményeikkel is.

Számunkra, európaiak számára az időjárás viszonyok nemigen kedveztek, a magas hőmérséklet és a levegő páratartalma sok gondot okozott, de kettőnk számára ezek a paralimpiai játékok egy életre szóló élményt jelentettek. Számos ismeretséget kötöttünk a világ minden tájáról ideseregülő sportolókkal. Ne feledjük, 162 ország képviseltette magát ezen a sportrendezvényen.

Számomra is külön megtiszteltetést jelentett, hogy én voltam nemcsak Banja Luka, hanem a Szerb Köztársaság egyetlen edző-képviselője Tokióban, s növendékem, Haris Eminović alig több mint húszévesen Bosznia-Hercegovina, s egyébként az egész olimpia egyik legfiatalabb versenyzője.

Külön öröm volt számomra képviselni Banja Lukát, valamint Bosznia-Hercegovinát a 2020-as olimpiai játékokon, s ugyanakkor a Banja Luka-i magyarok egyesületét is, amelytől így köszöntünk el: Arigato Tokyo!

A paralimpiai zászló immáron a következő játékok szervezői, a párizsiak kezében van, ott is szeretnénk találkozni 2024-ben.

Szívélyes üdvözet mindenkinek:

Jovica Šormaz edző

Ahogy én átéltem

6. Nemzetközi író/költőtalálkozó, Banja Luka

A Banja Luka-i 6. Nemzetközi író/költőtalálkozót szeptember 16-a és 19-e között tartották meg. A találkozón nyolc ország képviselői vettek részt, közöttük én is. A meghívottak közül többen is távol maradtak, az erdélyi magyar költő, Ady András is, a koronavírus-járvány miatt.

A két fő esemény, a megnyitó- és záróünnepség eleve az irodalom nemzetközi egységességét, ezen belül a szerb irodalomnak a nemzetközi irodalmi áramlatokkal való összefonódását volt hivatott igazolni, és igazolta is. Azonfelül, hogy Predrag Bjelošević, a Szerb Köztársaság Írószövetségének elnöke ünnepi beszédében ezt külön hangsúlyozta, a két eseményen minden résztvevő egy-egy versével, írásával lépett fel. Nemzetközi nyelvzavar? Nem. Csak egy példa: én Ady András (Csíkszereda, 1976) *Ketten* című versét olvastam fel magyarul, majd Jovanka Božović Miladinović szerbül.

Megérkezésünk után furcsán éreztem magamat, a meghívottak közül szinte

Ady András ***Ketten***

*Maradok,
Míg a fény tart,
Míg tenyeredben
Simogatás habja fröccsen.*

*Maradok,
Míg birodalom
A sötét,
S uralkodó a félelem,
Míg szárnyra kap halk szavad,
Meleg a maradék alkonyat,
S ott, túl, a hideg sejthető.*

*Maradunk egymásnak,
Fény és árny közt, fagyott pillanat,
Mellettem derengsz, holdbéli táj...
Apály, dagály.*

Ranko Ristajević, Bećir Vuković, Zdenka

mindenki mindenkit ismert, mindenki anyanyelvén kívül valamilyen szinten szerb nyelven is beszélt... A világhálónak köszönhetően többükkel kapcsolatban voltam, de személyesen a Banja Luka-i kortársakon kívül senkit sem ismertem. A megnyitóünnepségen és utána a vacsorán, majd másnap a reggelin bólogattunk, de nem tudtunk egymással mit kezdeni. Megfoghatatlan, hogyan oldódik a kezdeti feszültség a rokon lelkek személyes kapcsolatán keresztül, viszont tény: az első hivatalos kézfogás

után egymástól barátokként, összeölelkezve búcsúztunk el. (Ki törődött a járványügyi előírásokkal?)

A záróünnepségen azonfelül, hogy minden résztvevő jelen volt, a találkozó különdíjasa, Elka Njagolova bolgár költőnő felolvasta a *Költők Banja Luka-i békeüzenetét*, amelyben kihangsúlyozta: nincs külön nemzeti irodalom, csak egységes nemzetközi.

A megnyitón elhangzott Ady András verse.

Fehér Illés

Kako sam ja doživeo

6. Međunarodni književni susreti Banja Luka

Valent-Belić, Jovica Đuridić és Fehér Illés

Na 6. Međunarodnim književnim susretima Banja Luka (u daljnjem tekstu: Susreti) učestvovali su predstavnici osam zemalja – između njih i ja. Od pozvanih neki nisu mogli udovoljiti pozivu, među njima i mađarski pesnik iz Tansilvanije Andraš Adi – pandemija kovid...

Na dva glavna događaja: na svečanom otvaranju i zatvaranju Susreta istaknuta je jedinstvo međunarodne literature a unutar toga povezanost srpske literature sa međunarodnim tokovima – tu postavku Susreti su stvarno i potvrdili. Ne samim

tim što je tu činjenicu Predrag Bjelošević, predsednik Udruženja književnika RS na svečanom otvaranju posebno naglasio, nego već i sama svečanost bila internacionalna. Svaki učesnik je učestvovao sa po jednom pesmom, beleškom. Zbrka jezika? Ne. Samo jedan primer: ja sam na mađarskom jeziku pročitao pesmu Dvoje od Andraša Adija a posle u mom prevodu istu pesmu na srpskom pročitala Jovanka Božović Miladinović.

Nakon našeg dolaska čudno sam se osećao – od pozvanih malteni svi su se

međusobno poznavali i na određenom nivou svi su i srpski govorili... Zahvaljujući netu sa nekima sam bio u kontaktu, ali lično osim mojih prijatelja još iz dana dok sam u Banja Luci živeo nikoga nisam poznao. Na svečanom otvaranju i posle na večeri, pa drugog dana na doručku pozdravili smo se ali stranci smo bili. Nepojmljivo je putem ličnih kontakata srodnih duša kako se početna nelagodnost, napetost topi ali činjenica je – nakon početnog rukovanja prilikom rastanka kao prijatelji smo se grlili. (Epidemiološke propise niko nije šišao.)

Na svečanom zatvaranju pored toga što su svi učenici učestvovali, Elka Njagova bugarska pesnikinja, dobitnica Nagrade Susreta pročitala je Pesničku poruku mira iz Banja Luke u kojoj je takođe istakla: ne postoji izdvojena nacionalna knjižvnost samo jedinstvena internacionalna.

Na svečanom otvaranju pročitana je pesma Andraša Adija.

Ileš Fehér

Andraš Adi Dvoje

*Ostajem
Dok svetlost traje,
Dok na tvom dlanu
Pena milovanja rastaće.*

*Ostajem
Dok tama
Upravlja
I strah vlada,
Dok tvoja tiha reč krilo dobija,
Topao je ostatak sutona,
Al tamo, iza, nazire se hladnoća.*

*Ostajemo jedno drugom,
Između svetla i tame, smrznut tren,
Pored mene se smrkavaš, kao predeo meseca...
Plima, oseka.*

Prevod: Fehér Illés

Šta će žena sama u kafani?

Decembar mjesec prije dvadeset i kusur godina, neposredno poslije nesretnog rata, bila sam u posjeti roditeljima preko vikenda. Trebala sam se vratiti autobusom iz Sarajeva do Prijedora. Na stanici su mi rekli da taj dan autobus iz Prijedora nije uopšte došao. Bila sam zatečena jer je banjalučki već otišao. Pomisao da sutradan imam jutarnje časove na kojima sam trebala raditi pripreme za kontrolni rad, da je polugodište pri kraju i da nemam baš vremena za gubljenje, me je uspaničila. U glavi mi je zvonio alarm, moram stići kako god znam i umijem. Pitala sam na informacijama da li postoji ikakva mogućnost da tu noć krenem iz Sarajeva. Rekli su mi da mogu poći autobusom prema Tešnju koji mi može stati na periferiji Doboja, pa dalje da se snalazim kako mogu. Prihvatila sam sa olakšanjem tu mogućnost u nadi da ću imati nekakav prevoz bar prema Banjaluci i ja sam krenula. Od tog trenutka je započelo moje nezaboravno putšestvije.

U međuvremenu, snijeg kojeg do tada uopšte nije bilo, počeo je padati. Negdje oko 20 h sam stigla do usputnog odredišta. Vani mrkla noć i prava mečava, a još me čekalo pješčenje do grada. Kad sam stigla, prvo sam svratila na autobusku stanicu i imala šta vidjeti, nigdje nikoga osim u obližnjem objektu sa džuboksom i flipper aparatima. „Sejo, šta trebaš“, dočeka me glas iznenađenog momka što me vidi sa torbom. Pitala sam za autobus koji je, kako su mi rekli, kretao tek ujutro. Uputila sam se prema željezničkoj stanici da tražim spas, ali tamo sam zatekla samo otpravnika koji mi je rekao da imam voz negdje oko 4 sata ujutro do Banjaluke. Misli su mi bile haotične jer gdje i kako provesti vrijeme do 4 ujutro? Hotel mi nije odgovarao zbog udaljenosti od stanice. Na moju sreću, u blizini se nalazio ugostiteljski objekt pod nazivom „Val“ koji je ličio na motel. Uputila sam se tamo vidjevši to kao spasonosno rješenje. Dočekalo me veoma ljubazno osoblje koje mi je, nakon moje priče kako sam dospjela tu, reklo da sobe za spavanje nemaju ali da rade do 3 sata ujutro, pa dok se razduže i sve srede, ja mogu ostati dok oni ne krenu. Sala u kojoj sam trebala provesti noć bila je već prilično popunjena, a atmosferu su podgriježivali muzičari i grlata pjevačica.

Osjećala sam se veoma neprijatno jer u kafane nisam zalazila, a pogotovo sama. To je bio prvi put u mom životu. Sjela sam u vrh sale i bila manja od makovog zrna. Sa apetitom sam pojela odličnu teleću čorbu. Da bi mi bilo manje neprijatno, uzela sam knjigu koju sam ponijela, ali se na njen sadržaj nisam nikako mogla skoncentrisati. Kad su se muzičari nakon pauze vratili, započela je svirka koja mi ni malo nije prijala, ni zbog šunda ni zbog glasnosti. Trudila sam se da tome pridajem što manje važnosti sve do momenta kada je grlata pjevačica otpjevala refren jedne novokomponovane pjesme „Šta će žena sama u kafani“. Još su je dva puta izvodili u toku noći. Kako sam se osjećala, ne može se riječima opisati. Da sam mogla, najradije bih pobjegla odatle. Da zlo bude veće, u jednom trenutku mi je prišao konobar i pitao šta želim popiti jer časti čovjek iz društva za susjednim stolom. Još jedan šok, jer sam pomislila, ako prihvatim čast, eto njega za moj sto. Bila sam jako uplašena. Ne želim ništa, hvala ne želim. Konobar odlazi, ali se ponovo vraća i kaže da gost insistira jer časti sve redom, pa i mene. Prihvatila sam čaj i na tome se srećom završilo. Ređala se pjesma za pjesmom. Prisutni mnogobrojni gosti su se veselili, a ja „ni na nebu ni na zemlji“!

Noć je bila duga kao godina, vrijeme je tako sporo prolazilo, a ja tek na pola puta do Prijedora. Ali kako svemu dođe kraj, tako je došao i mojoj dugoj besanoj noći i oko pola četiri sam konačno odatle izašla i uputila se prema stanici. Nije bilo nimalo prijatno u to rano, hladno decembarsko jutro, iako je još naveliko bio mrak, sam pješčiti. Srećom bilo je blizu. Nijednog putnika nije bilo na stanici. Mašinovođa već postavljenog voza je bio zapanjen kad me vidio, kao da je ugledao duha. Odškrienuo je prozor lokomotive i prije nego što je uspio progovoriti, ja sam izdeklamovala što sam tu. Mogu misliti kako sam izgledala nakon neprospavane burne noći. Sažalio se i predložio mi da sjedem u lokomotivu jer su vagoni zbog slabog grijanja bili hladni. Kolebala sam se, ali fijkanje sjeverca koji mi je prolazio kroz kosti i pomisao na hladne vagone su mi odagnali sumnje i ja sam se popela u toplu lokomotivu. Voz je krenuo na vrijeme zgrtajući pred sobom

veliki snijeg koji je napadao u toku noći. Put do Banjaluke sam praktično prespavala, a onda autobusom do Prijedora. Stigla sam u školu 20 minuta prije početka časa. Nikome nisam ništa govorila o protekloj noći. Održala sam tri časa kao da sam tek stigla od kuće, a ne sa puta.

Umor me stigao u popodnevni časovima, a kada sam mom Laslu ispričala sve kroz šta sam prošla, reagovao je sa negodovanjem i sa svojim simpatičnim naglaskom govorio: „Pa ti nisi normalna, jesi li poludela, tako nešto pretrpeti, a učenici bi bili sretni što te nema, trebala si odmah odustati od puta itd.“ Međutim, da nisam sve ovo prošla, ne bih vam sada mogla opisati ovo moje veoma „uzbudljivo“ putovanje.

Nevenka Tot Bojnik

Mit keres a nő egyedül a kávéházban?

Mintegy húsz évvel ezelőtt, közvetlenül a háborús évek után, egy decemberi napon történt. Vékenden a szüleimnél voltam vendégségben, és autóbusszal kellett volna Szarajevóból Prijedorba érkeznem. Az állomáson azonban közölték, hogy a prijedori busz aznap nem

Már havazni is kezdett, s este nyolc óra felé értem az úti megállóhoz. A buszállomáson sehol senki, a közeli szórakozóhelyen meg játékautomatáknál szórakozó fiatalok, akik mindjárt provokáltak: – Kislány, mit keresel itt? Válaszomra, hogy buszra lenne szükség-

hangos zene, s teli torokból énekelt egy öblös hangú „pevačica”.

Kellemetlenül éreztem magam, mert ilyen helyen egyedül még sosem fordultam meg. A terem egyik szegletében húzódtam meg, de kisebb voltam a mákszemnél is. A borjúragut, igaz, jó étvágygal fogyasztottam el, de amikor a szünet után a zenekar ismét rázendített s az énekesnő énekelni kezdte a „Šta će žena sama u kafani“, s ezt többször meg is ismételte, elképzelhetik, hogy éreztem magam. Aztán a pincér is odajött, s megkérdezte, milyen italt hozhat, mert az egyik közeli asztalnál ülő férfi szeretne megvendégetni. Na még csak ez hiányzik – gondoltam –, hogy aztán még ide is üljön. Mondtam, köszönöm, semmit sem kérek. Mire mégis visszajött és közölte, mindenkit vendégül lát, így engem is. Erre egy teát kértem. S míg a többiek vigadtak, és se a földön, se az égen...

Az éjszaka lassan telt, de csak eljött a fél négy, s elindultam az állomásra. Nem kellemes a hideg decemberi hajnalban bandukolni ismeretlen helyen. Amikor odaértem, egyetlen utas sem volt ott, a már beállt szerelvény mozdonyvezetője is mint valami szellemre tekintett rám. Gyorsan elmondtam neki, miért vagyok most itt, mire megsajnál és megengedte, hogy a melegebb vezérfülkében foglaljak helyet, mert a szerelvény vasúti fülkéi még jéghidegek voltak. Kint havazott, s míg haladt a vonat, a sínekre rakódott rétegeket is tisztítani kellett. Én a fáradtságtól el is szundítottam, de nagy nehezen megérkeztünk Banja Lukába. S onnan busszal Prijedorba. Húsz perccel az órák kezdete előtt beértem az iskolába, s meg is tartottam a három órát.

A fáradtság csak a délutáni órákban fogott el, s amikor férjemnek elmeséltem, mi mindenben mentem keresztül az éjszaka folyamán, ő a csak rá jellemző morgó hangon annyit mondott: – Te nem vagy normális, megbolondultál?! A gyerekek örültek volna, hogy elmaradnak az órák...

Igen, de ha nem megyek mindezen keresztül, most el sem tudnám mesélni „viszontagságos” utazásom.

Nevenska Tot Bojnik
Bordás Győző fordítása

közlekedik, a Banja Luka-i pedig már elment. Másnap óráim lettek volna az iskolában, számos feladat várt rám, lévén közeledett a félév. Érdeklődésemre, hogy mégis, mi módon juthatnék vég-céломhoz, azt ajánlották, autóbusszal induljak Tešanj felé, amely megállhat Doboij külvárosánál, s innentől találjam föl magam. Megkönnyebbülve fogadtam el a jóindulatú tanácsot, s elindultunk. Csak ekkor kezdődött meg az utazási kálvária...

gem, azt mondták, akkor arra hajnalig várhatok. Utam a vasútállomásra vezetett, ahol az állomásfőnök közölte, csak hajnali négykor lesz vonatom. A szálloda messze volt, de a közelben feltűnt egy Val nevű motel, ahol közölték, szobájuk nincs, de a szórakozóhely hajnali háromig nyitva tart, addig maradhatok, sőt akár még egy fél órával tovább is, míg a takarítással is végeznek. Itt meg is kezdődött az esti program, vendégekkel telt meg a terem, aztán megszólalt a jó

„Čas Gospodnji“ iz ugla čitaoca

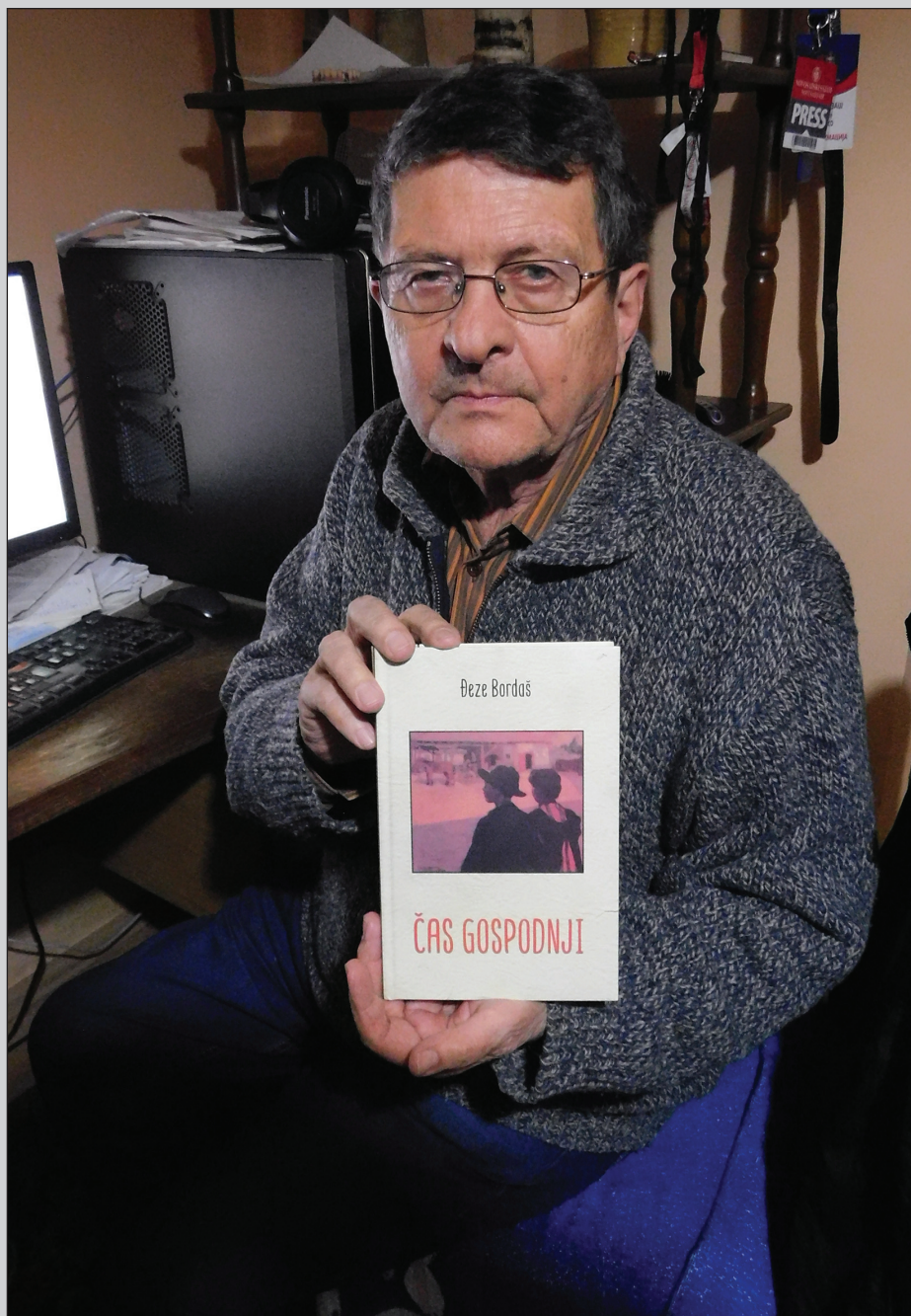
Svima nama koji smo pročitali zadnji broj Uj doboša ovaj naslov je poznat ,a odnosi se na jednu od priča iz najnovije knjige istoimenog naziva čiji je autor Đeže Bordaš poznati mađarski pisac iz Vojvodine, kog su članovi našeg banjalučkog udruženja „Mađar so“ imali priliku i čast upoznati i slušati na književnim večerima u Banjaluci. Pored toga, on se prihvatio vrlo zahtjevnog posla oko daljeg izdavanja našeg lista.

Željela sam pročitati navedenu knjigu i zahvaljujući susretljivosti pisca i rodbinske bliskosti sa muževne strane, knjigu sam dobila. Kako volim dokumentarnu prozu i novele, sa ovom knjigom sam dobila oboje jer se radi o zbirci veoma zanimljivih priča potkrijepljenih istinitim događajima, biografijama nekada veoma uspješnih mjesnih inženjera, konstruktora, profesora, slikara i običnih ljudi koje je pisac na veoma živopisan način prikazao. Što je posebno interesantno, neke novele su vezane za istoriju porodice Bordaš što se vidi iz priče o porodičnom grbu i dobijanju plemićke titule. Ne želim knjigu prepričavati, ali ću spomenuti bar neke njene dijelove.

Knjiga počinje sa dvjema pričama koje su meni kao hemičaru odmah privukle pažnju. „Predviđanje vremena“ na osnovu ponašanja šalitrene opeke na vlažnom vazduhu i pijavica kao živih barometara, je bilo sigurnije od bilo kog uređaja u to vrijeme. Čitajući o eksperimentu profesora Sauera sa barskim gasom i veoma uzbudljivom događaju koji je zbog nestručnosti mještana mogao dovesti do velike eksplozije, imate osjećaj kao da ste i sami bili sudionik tih zbivanja.

Dracena, sedum, ageratum i drugo raznobojno cvijeće sa kojim je piščev otac stručno obrazovan za cvjećarstvo u Pešti i Beču, stvarao cvjetne tepihe, je ukrašavalo parkove u rodnom Vrbasu. Neke korisne savjete o uspješnom uzgoju ukrasnog baštenskog bilja i cvijeća, koje je krasilo i sam porodični vrt pisca, možemo saznati iz ove knjige.

O istoriji Francovog kanala kako se nekad nazivao ili Velikog bačkog kanala kako se danas naziva, a pored kojeg smo toliko puta prolazili krstareći Vojvodinom, većina nas nema pojma. Iz jedne

od priča saznajemo da su projektanti tog kanala bila braća Kiš i da je to bio najveći građevinski poduhvat u Evropi tokom XVIII vijeka.

Žeraldina mađarska grofica i supruga albanskog kralja Zogua, pomaže i spašava mađarske dezertere sa makedonsko albanske granice, među kojima i Pištu bačija koji detaljno opisuje svoj veoma buran i težak život. Obilježavanje stopedesetogodišnjice smrti Jovana Pačića srpskog Petrarke, kako ga pisac naziva, uz Jakova Ignjatovića ideologa i književnika bez kog Sentandreja ne bi bila ono što je danas, odigrava se u „Zlatnom jelenu“ uz prisustvo poznatih

iz svijeta umjetnosti i književnosti, pa i pisca ove knjige.

Znate li šta je „nevino vino“? Naravno da ne znate kao što ni ja nisam znala, pročitajte knjigu, pa ćete saznati.

Ništa manje nisu interesantne ni ostale priče, ali da ne otkrivam previše.

Na kraju mogu reći da sam, kako mi Bosanci kažemo, knjigu pročitala sa merakom. Za one kojima je ovaj izraz manje poznat, znači sa uživanjem, jer je knjiga „pitka“ kao dobro vino. Moj Laslo je znao reći, kako je lep osećaj kad pročitaš dobru knjigu. E, baš je tako.

Prijedor, 15. oktobar 2021.

Nevenka Tot Bojnik

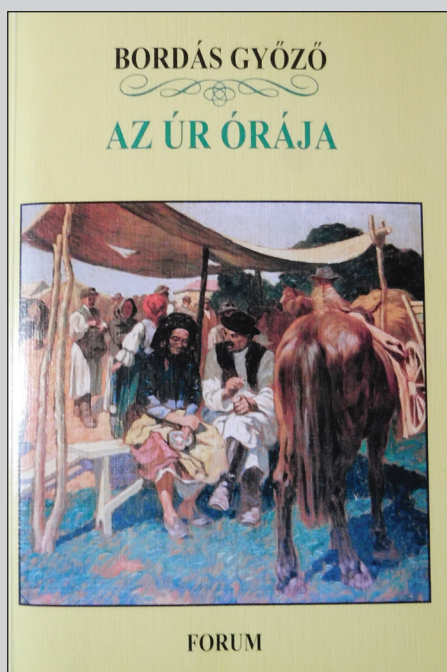
A Čas Gospodnjiról – olvasói szemmel

Számunkra, akik olvastuk az Új Dobos legutóbbi számát, ismert ez a cím, hiszen megismerkedhettünk szerzőjével, Bordás Győző íróval, akit már többször is vendégül láttunk a Banja Luka-i egyesületünkben. Emellett ő továbbra is vállalta, hogy részt vesz újságunk szerkesztésében.

Nagyon vártam, hogy könyvét szerb fordításban is elolvassam, amit gyorsan meg is kaptam. Férjemnek rokon kapcsolatára révén régebből megvolt az eredeti magyar nyelvű kiadás, Az Úr órája címen. Mivel kedvelem a dokumentarista prózát és novellákat, rájöttem, író és olvasó szerencsés találkozása ez. A könyvben olyan érdekes szövegekre leltem, amelyek valós történetekben gyökereznek, s belőlük sikeres mérnökök, tervezők, tanárok, festők életrajzai is kiolvashatók. De itt vannak a mindennapi, mondjuk így, hétköznapi emberek is, akiket ugyancsak élethűen ábrázol az író. Ami számomra külön érdekességgel bír, az az, hogy a könyvből kirajzolódik magának a Bordás családnak a története is. Ez elsősorban a családi nemesi címer megszerzéséről szóló novellából derül ki. Nem szeretném átmesélni a könyvet, de föl hívnám a figyelmet néhány részletére.

A kötet elején két esemény leírása – engem mint vegyészt – azonnal megragadott. A meteorológiához is értő tudós tanár kísérletezései révén rájön arra, hogy ha az állatok a salétromos téglát megnyalják, vagy a piócák a mélyebb vízből a felszín felé úsznak, akkor az annak a jele, eső lesz. És ez abban az időben minden szerkezetnél megbízhatóbb prognózis volt. Tovább olvasva Sauer tanár felfedezéseit, láthatjuk, hogyan fedezte fel a csatorna állott vize fűzéséből-nádasából feltörő gázt, ami miatt a tudatlan helybeliek majdnem nagy árat fizettek, hiszen a közelben felgyulladt a kút, ami robbanásveszéllyel fenyegetett. Ezt olvasva az embernek olyan érzése támadt, mintha maga is ott lett volna az egykori eseményeknél.

Érdeklődés töltött el a Dracaena, sedum, ageratum című esszé olvasása közben is, amely arról tudósít, hogy az író képzett kertész édesapja a Pesten és Bécsben szerzett tapasztalata alapján hogyan építi a szőnyegültetési verbácsi cukorgyári szecessziós kertet, tervez

parkokat, temetőket..., s megelevenednek a családi lak sok színben pompázó ültetvényei is.

Az egykori Ferenc-csatorna, a mai Bácskai-Nagy-csatorna történetéről is ebből a könyvből kapunk ismertetőt, holott a Vajdaságot járva sokszor találkoztunk vele. Ebből az esszéből értesülünk arról, hogy e csatorna építői a Kiss fivérek voltak, s hogy a XVIII. század végén ez volt Európában az egyik legnagyobb építkezési vállalkozás.

Egy másik írás arról ad tájékoztatást, hogy Geraldine, a magyar grófi család sarja, miután Zogu albán király felesége

lett, hogyan menekítette a macedón határon szolgáló bácskai és bánáti magyar katonaszökevényeket Pestre. Mindez egy egykori katona, Pista bácsi konkrét elbeszélése alapján elevenedik meg.

Az író kötetében meglemezik a százötven éve elhunyt Jovan Pačić költő-festőről (a szerb Petrarcaról) és Jakov Ignjatovićról abból az alkalomból, hogy kettejük tiszteletére a pesti Arany Szarvasban pezsgős vacsorát rendeztek e két Szentendréhez is kötődő ismert személy tiszteletére, amelyre maga az író is hivatalos volt.

Tudják-e, mi a „szűz bor”? Persze, hogy nem tudják, mint ahogy én sem tudtam, ezért ajánlom, olvassák el a könyvet, és megtudják.

Semmivel sem kevésbé érdekfeszítő a többi esszé, publicisztikai írás sem, de ne áruljak el éppen mindent.

Végezetül, ahogyan mi, boszniaiak mondani szoktuk, ezt a könyvet – a Čas Gospodnjit, amely most már megtalálható egyesületünk könyvespolcán is – „sa merakom” olvastam. Akik nem ismerik ezt a kifejezést, azoknak mondom, „élvezettel”, mint ahogy a jó bort isszák. Az én László férjem mondogatta: milyen jó érzés, ha az ember elolvasott egy jó könyvet. S ez valóban így igaz.

Prijedor, 2021. október 15-én

Nevenka Tot Bojnik

IN MEMORIAM

Gizela Seka Hadžibegić (1950–2020)

Gizela Seka Hadžibegić, članica HUM-a od prvih dana rada Udruženja, preminula je 16. 12. 2020. godine od posljedica korona virusa. Iako rođena 1950. godine u Sarajevu, gdje je živjela i umrla, jednim dijelom svoje duše živjela je za Vojvodinu i mađarske običaje. Njena baka Etelka, majka Veronika, dvije tetke i ujak rođeni su u Senti, gdje je i naša Gizela provodila svaki slobodni trenutak, te naučila mađarski jezik. Njen djed Ištvan rođen je u Jazovu (opština Čoka), ali je i on radio, živio i umro u Senti. Zbog toga su u prohladnoj šesnaestoj decembarskoj noći na trenutak stali njena Tisa, njeni salaši, njeni čardaši...

S ponosom je spominjala svoje vojvođansko-mađarske korijene i oko sebe širila upravo tu i takvu kulturu i tradiciju. Nije bila osoba koja se voljela isticati i stavljati u prvi plan, ali je uvijek bila prva za pružiti bilo koju vrstu pomoći. Vjerovala je da se vrijedi boriti i kad je najteže. Možda je baš zbog toga bila voljena i poštovana.

Ostaće upamćena i po svojoj posvećenosti, svestranosti, empatiji i dobroćinstvu. Fokus je stavljala na ljudske vrijednosti i brige, te je bila prepoznatljiva po svom optimizmu. Pamtit ćemo i njen širok osmijeh, humor i iskrenost.

Članske knjižice HUM-a nosila je skupa s ličnom kartom. Zbog toga će njene članske knjižice i njeno ime upisano u registar članova udruženja, ostati da svjedoči o jednom vremenu...

I nebo ponekad zaplače za onima koji su otišli prerano, a ne samo ljudi. Bez obzira što srce naše Gizele ne kuca više, mi koji smo ostali, vječno ćemo je voljeti i čuvati kao najdražu uspomenu.

Počivala u miru Božjem.

Gizela Seka Hadžibegić, a HUM egyesület tagja volt az első naptól kezdve. 2020. december 16-án hunyt el a koronavírus okozta betegség következtében. Bár 1950-ben Szarajevóban született, ott élt és ott is halt meg, lelke egy részével a Vajdaságban és a magyar szokásokban élt. Nagymamája Etelka, édesanyja Veronika, két nagynénje és nagybátyja Zentán született, és Gizella is ott töltötte szabad idejét, és megtanult magyarul. Nagyapja, István Hódgye házában (Csóka község) született, de Zentán dolgozott, és ott hunyt el. Ezért állt meg egy pillanatra december 16-ának hűvös éjszakáján a Tisza, a szállások, a csárdás...

Büszkén említette vajdasági magyar gyökereit, és terjesztette maga körül ezt a kultúrát, a hagyományokat. Olyan ember volt, aki nem szeretett kitűnni és előtérbe helyezni magát, de mindig ő volt az első, amikor segítséget kellett nyújtani. Úgy vélte, érdemes küzdeni valamiért, még akkor is, amikor a legnehezebb. Talán ezért szerették és tisztelték.

Emlékezetes marad elhivatottsága, sokoldalúsága, empátiája és jótekonysága is. Az emberi értékekre és aggodalmakra összpontosított, és optimizmusáról volt ismert. Széles mosolyára, humorára és őszinteségére is emlékezni fogunk.

Személyi igazolványával együtt hordta a HUM tagsági igazolványát. Emiatt a tagsági igazolványa és az egyesületi névjegyzékbe bejegyzett neve tanúskodni fognak egy időről...

Az ég néha sír azokért, akik túl hamar távoztak, nem csak az emberek. Attól függetlenül, hogy Gizelánk szíve már nem dobog, mi, akik ismertük, örökké szeretni fogjuk és emlékünkből őrizzük.

Nyugodjon békében!

Vedad Hadžibegić

Emlékezés Latyák Istvánra

Latyák István Kúlán született, ott járt általános iskolába, majd Szabadkán fejezte be az építészeti technikumot. A Magyar Szó Egyesületnek megalapításától kezdve tíz évig volt a tagja.

Az 1969. évi Banja Luka-i pusztító földrengés után, míg mások menekültek a városból, addig Latyák István családjával ideköltözött Vajdaságból, Kúláról. Építészeti szakemberként segített az újjáépítésben. Vezetése mellett sok híd, ház és katonai épület épült újjá. Több elismerésben részesült, többek között Josip Broz Tito katonai érdeméremmel tüntette ki. Amikor 2003-ban Banja Lukában megalakult a Magyar Szó Egyesület, mi is beléptünk. Mi voltunk az egyetlen tisztára magyar ajkú család, Attila fiunkkal, aki már itt született. Aktívan részt vettünk az egyesület munkájában. István már sajnos nincs velünk, 2013-ban hunyt el Banja Lukában, szülővárosunkban temették el.

Nyugodjon békében!

Sećanje na Ištvana Laćaka

Rođen je u Kuli, tamo je završio osnovnu, a u Subotici građevinsko-tehničku školu. Od osnivanja udruženja mađara „Magyar Szó” deset godina je bio član, sve do smrti. Nakon katastrofalnog zemljotresa 1969. godine, kada su mnogi napuštali Banja Luku, Ištvan se sa svojom porodicom doselio ovde iz Vojvodine, iz Kule. Kao građevinski stručnjak pomagao je u obnovi Banja Luke. Pod njegovim vođstvom sazidani su i obnovljeni mnogi mostovi, zgrade i vojni objekti. Dobio je Ištvan bezbroj priznanja za svoj rad, a odlikovan je od strane Josipa Broza Tita medaljom za vojne zasluge. Kada je 2003. godine osnovano Udruženje Mađara „Magyar Szó” u Banja Luci, učlanila se cjela porodica. Kao aktivni članovi kluba učestvovali smo u svim programima. Nažalost Ištvan nije više sa nama. Preminuo je 2013. godine u Banja Luci, a sahranjen je u našem rodnom mjestu Kuli.

Neka počiva u miru Božjem.

Katalin Laćak